

Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü
Türkiyat Araştırmaları Anabilim Dalı

KORE ATASÖZLERİNİN MUKAYESELİ İNCELENMESİ

Tae Yeong LEE

Yüksek Lisans

Ankara, 2017

KORE ATASÖZLERİNİN MUKAYESELİ İNCELENMESİ

Tae Yeong LEE

Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü
Türkiyat Araştırmaları Anabilim Dalı

Yüksek Lisans

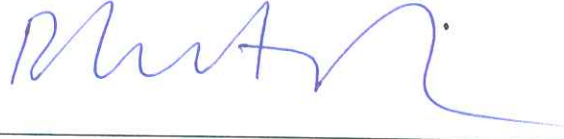
Ankara, 2017

KABUL VE ONAY

Tae Yeong LEE tarafından hazırlanan "Kore Atasözlerinin Mukayeseli İncelenmesi" başlıklı bu çalışma, 19/01/2017 tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Yüksek Lisans olarak kabul edilmiştir.

Prof. Dr. Ferruh AĞCA (Başkan)

Doç. Dr. Bülent GÜL (Danışman)

Yrd. Doç. Dr. Hakan AKCA

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

Prof. Dr. Yunus KOÇ (Enstitü Müdürü)

BİLDİRİM

Hazırladığım tezin tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıya kaynak gösterdiğimi taahhüt eder, tezimin kağıt ve elektronik kopyalarının Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım:

Tezimin tamamı her yerden erişime açılabilir.

Tezim sadece Hacettepe Üniversitesi yerleşkelerinden erişime açılabilir.

Tezimin ...3... yıl süreyle erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin tamamı her yerden erişime açılabilir.

01/02/2017

Tae Yeong LEE

YAYIMLAMA VE FİKRİ MÜLKİYET HAKLARI BEYANI

Enstitü tarafından onaylanan lisansüstü tezimin/raporumun tamamını veya herhangi bir kısmını, basılı (kâğıt) ve elektronik formatta arşivleme ve aşağıda verilen koşullarla kullanıma açma iznini Hacettepe Üniversitesine verdiğimi bildiririm. Bu izinle Üniversiteye verilen kullanım hakları dışındaki tüm fikri mülkiyet haklarım bende kalacak, tezimin tamamının ya da bir bölümünün gelecekteki çalışmalarda (makale, kitap, lisans ve patent vb.) kullanım hakları bana ait olacaktır.

Tezin kendi orijinal çalışmam olduğunu, başkalarının haklarını ihlal etmediğimi ve tezimin tek yetkili sahibi olduğumu beyan ve taahhüt ederim. Tezimde yer alan telif hakkı bulunan ve sahiplerinden yazılı izin alınarak kullanılması zorunlu metinlerin yazılı izin alınarak kullandığımı ve istenildiğinde suretlerini Üniversiteye teslim etmeyi taahhüt ederim.

- **Tezimin/Raporumun tamamı dünya çapında erişime açılabilir ve bir kısmı veya tamamının fotokopisi alınabilir.**
(Bu seçenekle teziniz arama motorlarında indekslenebilecek, daha sonra tezinizin erişim statüsünün değiştirilmesini talep etmeniz ve kütüphane bu talebinizi yerine getirirse bile, teziniz arama motorlarının önbelleklerinde kalmaya devam edebilecektir)
- **Tezimin/Raporumun tarihine kadar erişime açılmasını ve fotokopi alınmasını (İç Kapak, Özet, İçindekiler ve Kaynakça hariç) istemiyorum.**
(Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin/raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir, kaynak gösterilmek şartıyla bir kısmı veya tamamının fotokopisi alınabilir)
- **Tezimin/Raporumun 19.01.2020 tarihine kadar erişime açılmasını istemiyorum ancak kaynak gösterilmek şartıyla bir kısmı veya tamamının fotokopisinin alınmasını onaylıyorum.**
- **Serbest Seçenek/Yazarın Seçimi**

01/02/2017

Tae Yeong LEE

ETİK BEYAN

Bu çalışmadaki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi, görsel, işitsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu, kullandığım verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı, yararlandığım kaynaklara bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu, tezimin kaynak gösterilen durumlar dışında özgün olduğunu, Doç.Dr. Bülent GÜL danışmanlığında tarafımdan üretildiğini ve Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Tez Yazım Yönergesine göre yazıldığını beyan ederim.

01/02/2017

Tae Yeong LEE

Ö ZET

Lee, Tae Yeong. Kore Atasözlerinin Mukayeseli İncelenmesi, Yüksek Lisans, Ankara, 2017.

Bu çalışma Altay Dil Teorisi'ne göre dilleri akraba kabul edilen ve Altay halkları olarak bilinen Kore ve Türk halklarının atasözlerini karşılaştırmayı amaç edinmiştir.

Çalışmada öncelikle Kore atasözlerinin Türkçeye çevirisi yapılmıştır. Bu şekilde Türk okuyucularının da Kore atasözlerini tanımaları sağlanmıştır. Çalışmada ilk önce Kore atasözlerinin kavram ve biçim özellikleri anlatılmıştır. Daha sonra Kore atasözleri Kore alfabesine göre sıralanmıştır.

Çalışmamız atasözleri bağlamında kültürler arası ilişkiyi ve ortak düşünce tarzını da ortaya koymaya çalışmaktadır. Bu nedenle Kore ve Türk halklarının ortak düşünce tarzını gösteren atasözlerini göstermek için, ortak olan Türk atasözleri de Kore atasözlerinin altında verilmiştir.

Çalışmamızın son bölümünde de Altay halkları olan Kore ve Türk halklarının yanında yine bir Altay kavmi olan Moğol atasözlerinden de ortak olanlar ayrıca verilmiştir. Çalışmada görüleceği üzere ortak Türk, Kore ve Moğol atasözlerine bakılarak Altay ortak düşünce tarzını gösteren atasözleri de bulunmuştur.

Atasözleri bağlamında incelemesini yaptığım bu çalışmanın kültür bilimcilerin çalışma alanına kaynaklık edeceğini umuyorum.

Anahtar Sözcükler:

Kore Atasözleri, Türk Atasözleri, Kültür, Altay Halkları, Moğol Atasözleri.

ABSTRACT

This study has aimed to compare the proverbs of the Korean and Turkish people, which are regarded as relatives of the Altay language according to the Altay Language Theory.

First of all, in the study, the Korean proverbs are translated into Turkish. Through this method, the Turkish readers would be able to identify the Korean proverbs. Furthermore, the concept and features of the Korean proverbs are explained. Additionally, the Korean proverbs are set in order according to the Korean alphabet.

This work reveals the interrelationships of cultures and common their thoughts in the context of proverbs. For this reason, the Turkish proverbs that have a similar meaning to the Korean proverbs have been placed underneath each Korean proverb to show the corresponding elements between the cultures of the Korean and Turkish people.

In the last part of the study, the Mongol proverbs, from the Mongols who were also Altay people as well as Koreans and Turkish people, are also added according to their similarities with the Korean and Turkish proverbs. Through the study, the proverbs of Altaic cultures that reveal commonality were found by looking at each Turkish, Korean and Mongolian proverbs.

I hope that this study, which I have conducted in the context of proverbs, will be a supportive source for researchers that study different cultures and people.

Key Words:

Korean Proverbs, Turkish Proverbs, Culture, Altay People, Mongolian Proverbs.

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY	i
BİLDİRİM.....	ii
YAYIMLAMA VE FİKRİ MÜLKİYET HAKLARI BEYANI.....	iii
ETİK BEYAN	iv
Ö ZET	v
ABSTRACT	vi
GİRİŞ.....	1
Tezin Konusu.....	1
Tezin Amacı	1
Tezin Yöntemi	1
1. BÖ LÜ M: KORE ATASÖ ZLERİNİN Ö ZELLİKLERİ	2
1.1. Kore Atasözleri	2
1.2. Eski Kore Atasözleri.....	3
1.3. Kore Atasözlerinin Ö zellikleri	6
1.4. Biçim özellikleri	7
1.5. Kore Atasözlerinin Anlamsal Dünyası.....	11
2. BÖ LÜ M: KORE ATASÖ ZLERİ (ㄱ~ㅎ SIRALAMA)	23
3. BÖ LÜ M: KORE VE TÜ RK ATASÖ ZLERİNDE ORTAK DÜ ŞÜ NCE DÜ NYASI.....	84
3.1. Kore, Türk ve Moğol Ortak Düşünce Dünyasına Ait Atasözleri	84
3.2. Kore ve Türk Ortak Düşünce Dünyasına Ait Atasözleri.....	90
KAYNAKÇ A	105
EK 1. ETİK KURUL İZİN MUAFİYETİ FORMU.....	108
EK 2. ORJİNALLİK RAPORU	109
EK 3. İNTİHAL RAPORU	110

GİRİŞ

Tezin Konusu

Bu tezin konusu: Kore atasözleri ile Türk atasözlerinin karşılaştırılmasıdır. Tezde öncelikle hem eski Kore atasözlerini inceleyen çalışmalarda hem Kore atasözleri üzerine yapılan modern çalışmalarda yer alan atasözleri Türkçeye çevirilmiştir. Daha sonra Kore atasözleri ile Türk atasözleri mukayese edilmiştir.

Tezin Amacı

Atasözü, atadan ataya geçen bir sözlü kültür ürünüdür. W J. Ong, sözlü kültürü şöyle değerlendirir: “Fiziksel yapısı sestem olduğu için söylenen söz insanın içinden gelir ve insanları birbirlerine bilinçli iç yapılar, kişiler olarak bağlar. Konuşmacı bir topluluğa seslenirken dinleyiciler, hem kendi aralarında hem konuşmacıyla bir bütündür.” (Ong 1982: 93).

Sözlü kültür olan atasözü, hem binlerce yılın izini taşıması hem de sözlü kültür ürünlerinin bir özelliği olan kalıplaşma özelliği göstermesi açısından bir milletin kültürünü tanımanın en iyi araçlarından biridir. Dolayısıyla bu çalışmada Kore atasözleri ile Türk atasözleri karşılaştırılarak da yapılarak Kore ve Türk milletlerinin ortak düşünce dünyasına dair sonuçlar da ortaya çıkarılmış olacaktır.

Tezin Yöntemi

Araştırmada ilk önce Koreli araştırmacıların atasözünü nasıl değerlendirdikleri üzerinde durulmuş; bu nedenle Korece atasözü çalışmalarında atasözünün tanımının nasıl yapıldığına bakılmıştır. Kore atasözleri üzerine yapılan çalışmalarda atasözleri ile deyimler karışık olarak yer almaktadır. Bu çalışma deyimleri kapsamadığı için söz konusu çalışmalardan yalnızca atasözleri seçilmiştir. Atasözleri Koreceden Türkçeye çevirilmiştir. Özellikle bazı atasözlerinde yer alan özel terimlerin de dipnotlarda açıklaması yapılmıştır. Kore ve Türk atasözleri üzerine yapılan çalışmalar incelenerek Türkçe ve Korecedeki ortak atasözleri tespit edilmiştir. Sonuç bölümünde de Kore ve Türk atasözlerinin ortak olanları değerlendirilmiş; her iki millete ait ortak düşünce tarzının ortaya çıkması sağlanmıştır.

1. BÖLÜM

KORE ATASÖZLERİNİN ÖZELLİKLERİ

1.1. KORE ATASÖZLERİ

Korede atasözleri üzerine yapılan birçok çalışma vardır. Bu çalışmalarda atasözü kavramının araştırmacılarca değişik şekillerde açıklandığı görülmektedir.

Choi atasözünü, “Bir gerçeğin benzetme ile ifade edilmesi anlamında kullanılan bir terimdir.” şeklinde tanımlar (1989: 29). Sim ise “Atasözü dil hayatında çıkan bir olayı benzetme ile ifade eden bir deyiştir.” şeklinde tanımlar (1982: 254).

Koreli araştırmacıların atasözünü halkların ortak kökten gelen şiiri şeklinde anlamlandırdıkları da görülür. Mesela, Cheon ve Kim “Atasözü kısa ve özlü, felsefe, estetik nitelikleri olan halkların şiiridir.” şeklinde tanımlar (2001: 85). Kim de “Atasözü bir dili konuşanların yarattığı bir yaşam şiiridir.” der (1988: 306).

Ayrıca, Koreli araştırmacıların atasözünü örnek olay anlatan bir darbimesel, bir hikaye olduğuna dair görüşleri de vardır. Bunlardan Lee atasözünü, “Atalardan halklarına gelen kolay darbimesel ya da özdeyiş, bir kaba hikayedir.” şeklinde tanımlar (1989: 585). Sin, “Atasözü, insanların bilgelikleri yoğunlaştırılıp kulaktan kulağa gelen halkların darbimeselidir.” şeklinde tanımlar (1995: 678). Ayrıca Lee, atasözlerini bilgi mirası olarak da değerlendirir: “Atasözü atalarımızdan aldığımız bir bilgi mirasıdır.” (2010: 6).

Koreli araştırmacıların atasözünü sözün incisi şeklinde değerlendirdikleri de görülür. Seo, “Sedefin incisi gibi atasözü, sözün incisidir” şeklinde tanımlar (1998: xi). Lee, “Atasözü halklarına ait olan bir kaba sözdür. O inci gibi söz, bir millet toplumunun hayat tecrübesini ve akılını yansıtır.” şeklinde atasözünün açıklamasını yapar (1962: 511).

Standart Kore Dili Büyük Sözlüğü’nde “Atasözü atalardan halklarına gelen darbimesel olarak ibret, fıkra, deneme, eğlence vb. anlamları olan kısa sözdür.”

açıklaması yapılır (1999: 3562).

Minjung Esense Kore Dili Sözlüğü'nde "Atasözü, eskiden beri halklarına gelen kolay darbimesel ya da özdeyiş." şeklinde tanımlanır (2006: 1484).

Yeonse Kore Dili Sözlüğü'nde "Atasözü insanların aktardığı iyi anlamı olan kısa bir sözdür." şeklinde tanımlanır (1998: 1093).

Kore Dili Bilim Sözlüğü'nde "Atasözü normal insanların hayat tecrübelerinin ve bilgeliklerinin mecazi şekilde kısaca ifade edildiği deyimdir." şeklinde tanımlanır (1995: 585).

Buna göre Kore atasözü, atalardan halklarına gelen hayat tecrübelerinin ve bilgeliklerinin darbimeselleri ya da özdeyişleri ve kaba hikayeleridir. Hem halkların şiiiridir ve inci gibi bilgi mirasıdır. Bu nedenle atasözü, bir milletin ortak düşünce tarzını en iyi gösteren, toplum yaşamı içinde yaşanan olaylar ve kazanılan tecrübeler sonucunda kültürel öğelerle birleşerek kalıplaşan kalıcı sözlerdir.

1.2. ESKİ KORE ATASÖZLERİ

Kore atasözleri, Korece atasözleri ve Hanmoon¹'dan etkilenen atasözleri şeklinde ikiye ayrılabilir. Kore atasözlerinin çoğu Kore halkları tarafından kulaktan kulağa yayılan, fıkra, mecazi ve mizah unsurlarını da barındıran öğelerdir. Hanmoon'dan etkilenen atasözleri ise Konfüçyüsizm etkisinden genel olarak anne babaya saygının yanında ülke kralına bağlılık gibi Konfüçyüsizm ahlâkına uygun atasözleridir (Song 2006: 4).

Eski Kore atasözleri ile ilgili derlenen literatür nadir olduğu için bilgilerimiz çok azdır. Araştırmalara göre Kore Üç krallığı (5. yüzyıl)² döneminde Kore atasözü ilk literatürde çıkmıştır. Ondan sonra Joseon hanedanında (17. yüzyıl) kulaktan kulağa yayılan Kore atasözleri yazılı kültür olarak Kore atasözleri sözlüğünde doğmuştur (Lee 1980: ix-x). Sonra Joseon hanedanının arka döneminde (1820 yıl) "*이담속찬*"

¹ Çince Harfi ile yazılan yazı.

² Kore Kültür, Spor ve Turizm Bakanlığı. (2011: 177). *Kore Gerçeği*, Seoul: Kore Kültür ve Enformasyon Ajansı.

Yidamsokchans, Korece atasözü sözlüğü çıkmıştır. Bu eserde 200 civarında Kore atasözü bulunmaktadır (Sim 2005: 13). Bu çalışmada da bu atasözlerinden 100 tanesi Türkçeye çevrilmiştir.

- 饑傳愈減 言傳愈濫(선전유감이요 언전유람이라)

음식은 갈수록 줄고 말은 갈수록 는다

Eumsigeun galsurok julgo, mareun galsurok neunda

Yemek iletdikçe azalır, söz ise çoğalır.

Türk atasözü: Söz ağızdan çıkınca bin dile yayılır.

- 雖臥馬糞 此生可願(수와마분이나 차생가원이라)

말똥에 굴러도 이승이 좋다

Malttonge gulleodo iseungi jota

Atın pisliğinde yatarsan bile bu yaşam umut doludur.

Türk atasözü: Gelecek deveden, gelen tavuk yeğdir.

- 投石石來 擲餅餅回(투석석래하고 척병병회라)

돌로 치면 돌로 치고 떡으로 치면 떡으로 친다

Dollo chimyeon dollo chigo tteogeuro chimyeon tteogeuro chinda

Taşla vurursan taşla vurulursun, pirinç kekiyle vurursan pirinç kekiyle vurulursun.

Türk atasözü: 1. Ne ekersen onu bicersin. 2. İyilik eden iyilik bulur, kötülük eden kötülük bulur.

- 語牛則蔑 語妻則洩(어우즉멸하고 어처즉설이라)

아내에게 한 말은 나도 소에게 한 말은 나지 않는다

Anaege han mareun nado soege han mareun naji anneunda

Sığıra söylenen söz yok olur, fakat eşe söylenen söz akar.

Türk atasözü: Arı sırrı karı sırrı.

- 寧爲鷄口 無爲牛後(영위계구언정 무위우후하라)
 닭의 부리가 될지라도 소의 꼬리는 되지 마라
Dalgui buriga doeljirado soui kkorineun doeji mara
 Horozun ağzı olmak sığırın kuyruğu olmaktan iyidir.
 Türk atasözü: Baş ol da eşek başı (soğan başı) ol.
- 牛耳誦經(우이송경)
 쇠 귀에 경 읽기
Soe gwie Gyeong ilggi
 Sığırın kulağına kutsal kitap okuma.
 Türk atasözü: Ahmak olana söz anlatmaktansa dağda domuz gütmek yeğdir.
- 三歲之習(삼세지습)이면 至于八十(지우팔십)이라
 세 살 적 버릇 여든까지 간다
Se sal jeog beoleus yeodeunkkaji ganda
 Üç yaşındaki alışkanlık seksene kadar gider.
 Türk atasözü: Yedisinde neyse yetmişinde de olur.
- 百聞 不如一見(백문 불여일견)
 백 번 듣는 것이 한 번 보는 것만 못하다
Baeg beon deudneun geosi han beon boneun geosman moshada
 Yüz defa dinlemek, bir defa görmekten iyi olmaz.
 Türk atasözü: Bin nasihatten bir musibet yeğdir.
- 輕彼薄楮 尙對舉(경피박저 상대거) 백지장도 맞들면 낫다
Baekjijangdo matdeulmyeon natda
 Bir kağıt bile beraber tutarken daha kolay tutulur.
 Türk atasözü: Bir elin nesi var iki elin sesi var.
- 佐祭者嘗 佐鬪者傷(좌제자상 좌투자상)
 제사를 돕는 사람은 (음식을) 맛보고, 싸움을 돕는 사람은 (몸을)

다친다

Jesareul domneun sarameun (eumsigeul) matbogo, ssaumeul domneun sarameun (momeul) dachinda

Ataya tapma törenine yardım edenler yemeğin tadına bakar, kavgaya yardım edenler ise yaralanır.

Türk atasözü: Ne ekersen onu biçersin.

- 죄는 지은 대로 가고 덕은 닦은 대로 간다

Joeneun jieun daelo gago deogeun dakkeun daelo ganda

(İnsanın) Yaptığı günah soyuna ceza olur, yaptığı erdemler de soyuna bol bereket olur.

Türk atasözü: Baba koruk (erik) yer, oğlunun dişi kamaşır.

1.3. KORE ATASÖZLERİNİN ÖZELLİKLERİ³

Kore atasözlerinde atasözlerinin genel özelliği olan metaforik özellikler görülür. Söylenmek istenen anlam, çeşitli varlıklara yüklenen metaforik anlamlarla sağlanır. Kore Atasözlerinin çoğunda kelimeler kendi anlamlarında kullanılmaz. Atasözlerinde, cümleler kurulurken genelde konular somutlaştırılır. Kore atasözlerinde de kısa ve özlü bir anlatımla konu daha güzel, etkili ve çarpıcı biçimde sunulur. Kore atasözlerinde kelimeler Türk atasözlerinde de olduğu gibi benzetme ve örnekleme yoluyla başka anlamlar da kullanılarak anlatıma şiirsel bir güzellik katılır.

Mesela, aşağıdaki atasözünde ve birçok Kore atasözünde de olduğu gibi anlatılmak istenen fikir, çeşitli hayvanların özellikleri ile anlatılır:

- 낮 말은 새가 듣고 밤 말은 쥐가 듣는다

Naj maleun saega deudgo bam maleun jwiga deudneunda

Gündüz konuşmasını kuşlar duyar, gece konuşmasını ise fare duyar.

Aşağıdaki atasözünde görüleceği üzere yardımlaşmanın iyi olduğunu anlatmak için atasözünde abartılı örnek verilir:

³ Seo, J. (1998). *Dünyanın Atasözlerinin Büyük Sözlüğü*, Hanyang Üniversitesi Yayınları.

- 백지장도 맞들면 낫다

Baegjijangdo majdeulmyeon nasda

Bir kağıt bile beraber tutulurken daha kolay tutulur.

Aşağıdaki atasözünde de doğa olayları ile anlatılmak istenen düşünce verilmiştir. Türkçe “Meyveli ağacı taşlarlar” atasözünün benzeri olan aşağıdaki Kore atasözünde de “Çok dal olan ağaçta rüzgâr azalmaz” denilerek, kabiliyetli insanların çok işinin olacağı hem de çocuklu ailelerin devamlı sıkıntı içinde olacağı anlatılmaktadır:

- 가지 많은 나무에 바람 잘 날 없다

Gaji manheun namue balam jal nal eobsda

Çok dal olan ağaçta rüzgâr azalmaz.

Aşağıdaki atasözünde de yine Türk ve Kore ortak düşünce dünyası içinde yer alan, dünya ile tarla ve dünyada yapılan işler ile ekip biçmek arasında metaforik ilişki kurulmuştur: Dünya bir tarladır ve bu dünya içinde yapılan her işin karşılığı da aynı şekilde karşılık olarak insana döner:

- 콩 심은 데 콩 나고 팥 심은 데 팥 난다

Kong simeun de kong nago pat simeun de pat nanda

Fasulye ekersen fasulye biçersin, mercimek ekersen mercimek.

1.4. BİÇİM ÖZELLİKLERİ⁴

Atasözleri kısa ve özlüdür. Az sözcükle çok şey anlatılır (Aksoy 1998: 16). Kore atasözlerinde de kısa ve kalıp şeklinde ritim ve nazım kullanılmıştır. Yine aynı şekilde atasözünün ezberlenmesini kolaylaştırmak için uyaklar kullanılmaktadır. Eksiltili cümlelerde uyakları arttırınca bir şiir ya da bir şarkı kalıbına döner. Korenin eski klasik şarkıları ve şiirlerinde olan 4 4, 3 4 uyak ve ayrıca geniş şekilde 7 5, 7 7 uyaklar bulunmaktadır.

Aşağıdaki atasözleri eksiltili cümle şeklinde kullanılan atasözleridir. “Budist

⁴ Seo, J. (1998: xv-xvi). *Dünyanın Atasözlerinin Büyük Sözlüğü*, Hanyang Üniversitesi Yayınları.

rahabin tarağı” atasözü, çok ender olan veya hiç olmayacak iş yapılmamasını öğütlemek için söylenir. “Dökülen su” şeklinde söylenen atasözü de yine insanlara düzeltilemez hata yapmamalarını öğütlemek için söylenir:

- 중의 빛

Jungui bis

Budist rahibin tarağı.

- 옆지른 물

Eopjileun mul

Dökülen su.

- 천리 길도 한 걸음부터

Cheonli gildo han geoleumbuteo

Bin Li yol da bir adımdan (başlar).

- 쇠 귀에 경 읽기

Soe gwie Gyeong ilggi

Sığırım kulağına kutsal kitap okuma.

- 수박 겉 핥기

Subag geot haltgi

Karpuzun dışını yalama.

Aşağıdaki atasözleri Korenin eski klasik şarkıları ve şiirlerinde olan 4 4, 3 4 ayak ve ayrıca geniş şekilde 7 5, 7 7 ayaklar kullanılan atasözleridir.

- 아는 길도 물어가라 (4 4)

Aneun gildo muleogala

Bilinen yolda bile sorarak git.

- 꿀 단지 겉 핥는다 (3 4)

Kkul danji geothaltneunda

Dikkatsiz kişi bal kavanozunun dışını yalar.

- 꿀 먹은 병어리요, 침 먹은 지네 (75)

Kkul meogeun beongeoliyo, chim meogeun jine

Bal yiyen bir dilsiz, iğne yiyen bir çıyan gibidir.

- 콩 심은데 콩 나고, 팥 심은데 팥 난다 (77)

Kong simeun de kong nago pat simeun de pat nanda

Fasulye ekersen fasulye biçersin, mercimek ekersen mercimek.

Kore atasözlerinin bir kısmı ise iki cümleden oluşur. Türk atasözlerinde de olduğu (Aksoy 1988: 16) gibi bazı atasözlerinde birinci cümle, ikinci asıl söylenmek istenen yargıyı destekleyen cümle şeklinde karşımıza çıkar. Mesela, “사람은 지내보아야 안다 *Salameun jinaeboaya anda*” “İnsanlar beraber zaman geçirince tanınır.” cümlesi basit cümledir. Ama bu cümle “물은 건너보아야 안다 *Muleun geonneoboaya anda*” “Deniz geçildikten sonra derinliği bilinir.” cümlesi ile birleşip “물은 건너 보아야 알고, 사람은 지내보아야 안다 *Muleun geonneo boaya algo, salameun jinaeboaya anda*” “Deniz geçildikten sonra derinliği bilinir, insanlar da beraber zaman geçirince tanınır.” şeklinde bir atasözü hâlini alır. Görüldüğü üzere atasözündeki birinci cümle, ikinci cümleyi destekler biçimdedir. Bu şekildeki birkaç atasözünü de burada örnek olarak vermek istiyorum:

- 가루는 칠수록 고와지고, 말은 할수록 거칠어진다

Galuneun chilsulog gowajigo, maleun halsulog geochileojinda

Tahıl vurdukça incelir; söz konuştukça kabalaşır.

- 내 말은 남이 하고, 남 말은 내가 한다

Nae maleun nami hago, nam maleun naega handa

Başkası beni konuşur; ben onu konuşurum.

- 악으로 모은 살림, 악으로 망한다

Ageulo moeun sallim, ageulo manghanda

Kötülük ile kazanılan mülk; kötülük ile mahvolur.

- 미련은 먼저 나고, 슬기는 나중 난다

Milyeoneun meonjeo nago, seulgineun najung nanda

Aptallık önce çıkar; akıllılık ise sonra.

Genel olarak diğer milletlerin atasözlerinde görülen geniş zaman kipinin ve emir kipinin Kore atasözlerinde de çok kullanıldığı görülmektedir. Kore atasözlerinde tümcelerde geniş(şimdiki) zaman kipi (ㄴ다 nda) ve emir kipi kullanılmıştır (어라 eola).⁵ Başka kiplerle kurulmuş atasözleri ise daha azdır. Bunlarda da fiili söylenmemiş olanlarda, ya geniş zaman ya emir anlamı gizlidir:

Geniş(şimdiki) zaman kullanılan örnekler:

- 아끼다 똥 된다

Akkida ttong doenda.

Kullanmazsan kullanılmaz olur.

- 믿는 도끼에 발등 찍힌다

Midneun dokkie baldeung jjighinda

Güvendiğin balta yüzünden ayağın yaralanır.

- 세 살 버릇이 여든까지 간다

Se sal jeog beoleus yeodeunkkaji ganda

Üç yaşındaki alışkanlık seksene kadar gider.

- 우는 아이 젖 준다

Uneun ai jeoj junda

Ağlayan bebeğe süt verilir.

- 늙은 말 콩 더 달란다

Neulgeun mal kong deo dallanda

Yaşlı at daha çok fasulye ister.

Emir kipinin kullanımına örnekler:

⁵ Paik, P.J. (2012: 6). *Korece Gramer Sözlüğü*, Seoul: How Yayınları.

- 도둑질도 혼자 해 먹어라

Dodugjildo honja hae meogeola

Hırsızlığı bile tek başına yap!

- 많이 생각하고 적게 말하고 더 적게 써라

Manhi saenggaghago jeogge malhago deo jeogge sseola

Söz ve hareketten önce daha düşün!

- 아이는 작게 낳아서 크게 길러라

Aineun jagge nahaseo keuge gilleola

Büyük adam oluncaya kadar bebeği iyice besle!

- 나무 한 대를 베면 열 대를 심어라

Namu han daeleul bemyeon yeol daeleul simeola

Bir ağaç kesersen on tane daha dik!

- 입은 비뚤어져도 말은 바로 해라

Ibeun bittureojyeodo maleun baro haela

Ağzın eğrilse de doğru konuş!

1.5. KORE ATASÖZLERİNİN ANLAMSAL DÜNYASI

Kore atasözlerinin içinde insan, bilgili veya aptal olarak gruplandırılır. Bilgili bir insan olmak kolay da değildir. Sabır ve zorluk gibi yaşamda elde edilen tecrübeler sayesinde insan bilgili bir insan olur. Ayrıca insan tek başına yaşayamaz ve yaşamak için başka insanlarla ilişki kurması gerekir. İnsanların birbirleri ile güzel ilişkiler kurması öğütlenir. Ancak insanın kalbi gizli olduğu için insanın sözüne çok önem verilir; insanın sözünden tanınabileceğine inanılır. Koreliler, bedendeki hastalığın iyileşebileceğini ama bir insanın söyleyeceği kötü söz yüzünden ortaya çıkan acının kolayca iyileşemeyeceğine inanırlar. Bu nedenle, insan az konuşmalı ve düşünerek konuşmalıdır.

- 하룻 강아지 범 무서운 줄 모른다

Harut gangaji beom museoun jul moreunda

Bir günlük köpek kaplandan korkmaz.

- 쇠 귀에 경 읽기

Soe gwie Gyeong ilggi

Sığırın kulağına kutsal kitap okuma.

- 사람 위에 사람 없고 사람 밑에 사람 없다

Salam wie salam eobsgo salam mite salam eobsda

İnsanın üstünde insan yok, altında da.

- 가루는 칠수록 고와지고 말은 할수록 거칠어진다

Galuneun chilsulog gowajigo maleun halsulog geochileojinda

Tahıl vurdukça incelir; söz konuştuğça kabalaşır.

- 마음이 열두 번씩 변사(變詐)를 한다

Maeumi yeoldu beonssig byeonsaleul handa

Yürek oniki kere değişir.

- 사람은 백지 한 장의 앞을 못 본다

Saramleun baekji han jangui apeul mot bonda

İnsan bir beyaz kağıdının önünü göremez.

- 먹기는 혼자 먹어도 일은 혼자 못 한다

Meokgineun honja meogeodo ireun honja mot handa

Tek başına yemek yenilir, fakat tek başına iş yapılamaz.

Koreliler aileye büyük önem verirler. Konfüçyüsizm⁶ etkisiyle aile kültürü içinde

⁶ Joseon hanedanı (1392-1910), Goryeo Hanedanı (918-1392) döneminde yaygın olan Budist etkiyi azaltmak için krallığın temel felsefesi olarak Konfüçyüsçülük'ü desteklediler (Kore Kültür, Spor ve Turizm Bakanlığı 2011: 182).

de saygı çok önemlidir. Bir aile hiyerarşi içerir. Karı, koca, ebeveyn, çocuk ve yine çocukların arasındaki ilişkide de rütbeğe göre hiyerarşik düzen vardır ve saygı gözetilir. Ayrıca bir ailenin içinde özellikle ebeveyne gösterilen saygı çok önemlidir. Anne babaya duyulan saygının, millete duyulacak sevgi ve saygının da başlangıcı olduğuna inanılır. Ailenin çocuk üzerindeki etkisi üzerine söylenmiş atasözlerinde özellikle babanın yaptığı iyiliklerin ve kötülüklerin çocuklarını etkilediği görülmektedir.

- 남의 자식 홍보지 말고 내 자식 가르쳐라

Namui jasik hyungboji malgo nae jasik gareuchyeora

Başkasının çocuğunda kusur arama kendi çocuğunu iyi yetiştir.

- 부모 말을 들으면 자다가도 떡이 생긴다

Bumo mareul deureumyeon jadagado tteogi saengginda

Anne babanın sözlerini dinleyen uyurken bile pirinç kekine sahip olur.

- 남편은 두레박, 아내는 항아리

Nampyeoneun durebak, anaeneun hangar

Koca kovadır, karı testidir.

- 남편을 잘 못 만나면 당대 원수, 아내를 잘 못 만나도 당대 원수

Nampyeoneul jal mot mannamyeon dangdae wonsu, anaereul jal mot mannado dangdae wonsu

Kötü koca çağdaşının düşmanıdır, kötü karı da çağdaşının düşmanıdır.

- 물과 불과 악처는 삼대재액

Mulgwa bulgwa akcheoneun samdaejaeak

Su, ateş ve kötü karı üç felakettir.

- 자식을 보기엔 아비만 한 눈이 없고 제자를 보기엔 스승만 한 눈이

없다

Jasigeul bogien abiman han nuni eopgo jejareul bogien seuseungman han nuni eopda

Evlada bakarken babasının gözü, öğrenciye de öğretmenin gözü en iyi.

- 딸은 하나도 많고 아들은 셋도 모자란다

Ttareun hanado manko adeureun setdo mojaranda

Bir kız olsa çok gelir, üç oğul olsa az gelir.

Kore atasözlerinde ifade edilen kadın her zaman aptal ve gereksizdir. Bunun yüzünden kocanın sözlerini takip ederek sadece evde yaşar. Kadının aptal olarak gösterilmesinin sebebi kadının erkekten daha akılsız olduğundan değil maalesef iyi eğitim görmediğinden kaynaklanmaktadır. Ayrıca erkek ve kadının küçüklükten itibaren farklı olduğunu vurgulayan Konfüçyüsizmin etkisi büyüktür. Koreli kadınların eskiden kendi aileleri içerisinde de arka plana atıldığı bilinmektedir. Evlendikten sonra da bir erkeğin eşi ve kocasının ailesinin gelini olarak zor yaşam sürdürür. Sizipsali denilen bu gelenekte, kadın kocasının ailesi içinde yaşamalıdır. Ayrıca, eğer bir kadın erkek çocuğu doğuramazsa büyük bir suç işlemiş gibi kabul edilir. Özellikle gelinin ve kaynananın ilişkisi kötüleşir. Bu yüzden Kore atasözlerinde gelinin yaşamının zorluklarını ve acılarını gösteren çok atasözleri vardır. Kaynanasından eziyet gören gelin, sonra kendi gelinine daha fazla eziyet eder. Böylece gelinin kocasının evinden aldığı sıkıntı ve acılar bitmez ve sonraki gelinin yaşamında devam eder. Bir gelin ise zorlukları kader diye kabul ederek ölüme kadar gelinliğini sürdürür.

- 딸은 두 번 서운하다

Ttareun du beon seounhada

Kızın ebeveyni iki kere üzülür.

- 딸은 하나도 나쁘고 반은 병신이다

Ttareun hanado nappeugo baneun byeongsinida

Kız evlat bir tane olsa da kötü, yarısı sakattır.

- 죽어도 시집 울타리 밑에서 죽어라

Jugeodo sijip ultari miteseo jugeora

Ö leceksen de Sizin içinde öl.

- 시집살이 못하면 동리 개가 업신여긴다

Sijipsari motamyeon dongni gaega eopsinyeoginda

Sizipsali yürütemeyeni sokak köpeği bile hor görür.

- 동서 시집살이는 오뉴월에 서릿발 친다

Dongseo sijipsarineun onyuwore seoritbal chinda

Eltinin altında (yürütülen) Sizipsali, yazın kırağı yağmış gibi soğuktur.

- 며느리 자라 시어미 되니 시어미 티 더한다

Myeoneuri jara sieomi doeni sieomi ti deohanda

Gelin, sonra kaynana olunca daha kaynanalık yapar.

- 여자 셋이 모이면 상 위의 접시가 뱅뱅 돈다

Yeoja sesi moimyeon sang wiui jeopsiga baengbaeng donda

Üç kadın biraraya gelirse yemek masasındaki tabak bile döner.

- 여자 삼십에는 꽃이 지고 남자 삼십에는 꽃이 핀다

Yeoja samsibeneun kkochi jigo namja samsibeneun kkochi pinda

Otuz yaşındaki kadın çiçeğin solmuş halidir, erkek ise çiçeğin açmış halidir.

- 여자는 제 고을 장날을 몰라야 팔자가 좋다

YeoJaneun je goeul jangnareul mollaya paljaga jota

Pazar yeri bile bilmeyen kadının hayatı güzel olur.

- 여자의 말은 잘 들어도 패가하고 안들어도 망신한다

Yeojaui mareun jal deureodo paegahago andeureodo mangsinhanda

Kadına kulak versen de ev mahvolur, vermesen de rezil olur.

Doğa ve insan sıkı bir ilişki içinde yer alır. Aptal insan doğaya bakarak aydınlanır. Kore atasözleri insanın davranışlarını ve kişiliğini doğaya benzeterek açıklar. Ayrıca tarım kültürünün etkisiyle yerleşik düzen içindeki Kore halkı dağlara ve ağaçlara yakındır. Bu yüzden ağaçları ve doğayı düşünen kalpler atasözlerinde görünür. İnsanı bir ağaca benzetirsek, kökü derine kadar uzanan ve yaprakları yemyeşil olan ağaçlarda çok sayıda kuşlar gelip yuva kurarak yaşar. Ama iyi büyümemiş olan ağaç ise rüzgar esince sarsılır.

- 벼 이삭은 익을수록 고개를 숙인다

Byeo isageun igeulsurok gogaereul suginda

Olgun başak başını eğer.

- 농사꾼이 (꿍어) 죽어도 그 종자를 베고 잔다

Nongsakkuni (gulmeo) jugeodo jongjaneun bego jungneunda

Çiftçi açlıktan ölse bile tohumu yastık yaparak uyur.

- 곧은 나무 쉬[먼저] 꺾인다[찍힌다]

Godeun namu swi[meonjeo] kkeokkinda[jjikinda]

Düz ağaçlar kolayca[ilk] alınır[kesilir].

- 나무라도 고목이 되면 오던 새도 아니온다

Namurado gomogi doemyeon odeon saedo anionda

Ağaçlar bile yaşlandığı zaman, her zaman gelen kuş artık gelmez.

- 나무 한 대를 베면 열 대를 심으라

Namu han daereul bemyeon yeol daereul simeura

Eğer bir ağaç kesersen, on ağaç dikersin.

- 굽은 나무가 선산을 지킨다

Gubeun namuga seonsaneul jikinda

Eğri ağaç ataların mezarına bakar.

- 하늘에 두 해가 없다

Haneure du haega eopda

Gökyüzünde iki güneş olmaz.

- 높은 나무에는 바람이 세다

Nopeun namueneun barami seda

Yüksek ağaçta rüzgar sert eser.

- 바다는 메워도 사람의 욕심은 못 채운다

Badaneun mewodo saramui yoksimeun mot chaeunda

Deniz doldurulabilir ama insanların hırsı doldurulamaz.

Korelilerin günlük yaşamında insan hayvanlarla çok ilgilenir. Tarım kültürü içinde yaşayan Kore halkı evde besledikleri çiftlik hayvanlarına çok önem verdiler. Evi koruyan köpek ve yiyecek üreten tavuk ve ördek gibi hayvanlar insanlara yararlıydı. Özellikle inek önemli bir mülk olarak yer aldı. Çünkü tarım yapmak için ve malları taşımak için inekler gerekiyordu. Eski zamanlarda Korede çok olan yüksek dağlarda kaplanlar yaşarmış. Bu nedenle Kore kaplanları cesareti simgeler ve dağların sahibidir. Bu kaplanları yakalayan güçlü ve zengin olabilir. Bunun yüzünden Kore kaplanları Kore atasözlerinde çokça yer alır. Bundan başka at da Kore halkı arasında çok önemlidir. Goguryeo krallığı zamanında Korenin daha kuzey toprakları fethetmek⁷ için atlarla yaşayan Kore halkı, atlara çok değer verdiler. Ayrıca hızlıca bir yere ulaşmak için atlara binmek zorunluydu.

- 개 새끼도 주인을 보면 꼬리를 친다

Gae saekido juineul bomyeon kkorireul chinda

Köpeğin yavrusu bile sahibini görünce kuyruğunu sallar.

- 개 눈에는 똥만 보인다

Gae nuneneun ttongman boinda

Köpeğin gözü sadece dışkı görür.

- 밥 먹을 때는 개도 안 때린다

Bap meogeul ttaeneun gaedo an ttaerinda

Yemek yiyen köpek vurulmaz.

- 소가 말이 없어도 열두 가지 덕이 있다

Soga mari eopseodo yeoldu gaji deogi itda

İneğin söyleyecek lafı yoksa 12 tane erdemi vardır.

- 소 힘도 힘이요 새 힘도 힘이다

So himdo himiyo sae himdo himida

Öküz gücü de güçtür, kuş gücü de güçtür.

⁷ Goguryeo krallığı (M.Ö 37- M.S 668) büyük Kral Gwanggaeto (391-413) ve Kral Jangsu (413-491)'nin başlattığı zaferle sonuçlanan savaşların ardından Goguryeo; Mançurya ve Kore Yarımadası'nın büyük bir parçasını içeren geniş toprakları işgal etmiştir (Kore Kültür, Spor ve Turizm Bakanlığı 2011: 178).

- 돼지에 진주(목걸이)
Dwaejie jinju(mokgeori)
Domuza inci(kolyesi).
- 여우를 피해서 호랑이를 만났다
Yeoureul pihaseo horangireul mannatda
Tilkiden kaçan aslanla karşılaşır.
- 궁지에 빠진 쥐가 고양이를 문다
Gungjie ppajin jwiga goyangireul munda
Köşeye sıkışan fare kediyi ısırır.
- 닭 잡아먹고 오리 발 내놓기
Dak jabameokgo ori bal naenoki
Tavuğu yakalayıp yedikten sonra ördek ayağını gösterme.
- 뒤로 오는 호랑이는 속여도 앞으로 오는 팔자는 못 속인다
Dwiro oneun horangineun sogyeodo apeuro oneun paljaneun mot soginda
Arkadan gelen Kaplanı kandırabilsen de önden gelen kaderi kandıramazsın.
- 강한 말은 매 놓은 기둥에 상한다
Ganghan mareun mae noeun gidunge sanghanda
Kuvvetli atlar dizginlendiği sütunlardan zarar olur.
- 상전은 말은 믿고 살아도 종은 믿고 못 산다
Sangjeoneun mareun mitgo sarado jongueun mitgo mot sanda
Efendi kendi atına güvenir, ama kendi hizmetçisine güvenemez.
- 호랑이 없는 골에 토끼가 왕 노릇 한다
Horangi eomneun gore tokkiga wang noreut handa
Kaplanın olmadığı yerde tavşan egemenlik kurar.
- 호랑이 새끼는 자라면 사람을 물고야 만다
Horangi saekkiyeun jaramyeon saramyeul mulgoya manda
Kaplanın yavrusu büyünce insanı ısırır.

Atasözler bir toplumun ürettiği ve yarattığı ürettir. İnsanların düşünceleri ve yaşam tarzları değiştiğinde atasözleri de birlikte değişir ve o dönemlere uygun bir biçimde şekillenir. Kore toplumu dinden çok etkilenmiştir. Özellikle Goryeo zamanlarında Budizm devlet dini olduğu için, Joseon zamanlarında ise Konfüçyüsizme inanıldığı için, ve eskiden beri inanılan Şamanizm yüzünden Kore atasözleri etkilendi. İyilik yaparsan bereket alacağını, kötülük yaparsan ceza alacağını gösteren çok atasözleri vardır. Koreliler ebeveynlerin yaptıkları iyiliklerin, onların çocuklarını etkilediğine inandılar. Bu yüzden iyilik yapmaya önem verdiler. Ayrıca Goryeonun aristokrasi toplumu ve Joseonun soylu kimse (Yangban) toplumu alaylı bir dille kusurlarını söylediler.

- 돌로 치면 돌로 치고 떡으로 치면 떡으로 친다

Dollo chimyeon dollo chigo tteogeuro chimyeon tteogeuro chinda

Taşla vurursan taşla vurulursun, pirinç kekiyle vurursan pirinç kekiyle vurulursun.

- 어진 이는 가벼이 끊지 않고 슬기로운 이는 가벼이 원망하지 않는다.

Eojin ineun gabyeoi kkeunchi anko seulgiroun ineun gabyeoi wonmanghaji anneunda

İyi kalpli kolayca ilişkiyi kesmez, akıllı da kolayca içerlemez.

- 안 본 용은 그러도 본 뱀은 못 그린다

An bon yongeun geuryeodo bon baemeun mot geurinda

Göremediğim ejderhayı çizebilsem de gördüğüm yılanı çizemem.

- 내 배가 이미 부르니 종의 배고픔을 살피지 아니한다.

Nae baega bureuni jongui baegopeumeul moreunda

Karnı doyan kulun açlığını görmez.

- 먹을 것 없는 제사에 절만 많다

Meogeul geot eomneun jesae jeolman manta

Yiyecek bir şey olmayan Ataya tapma töreninde çok secde eder.

- 선무당이 사람 죽인다.

Seonmudangi salam juginda

Uzman olmayan şaman hastayı öldürür.

- 양반은 죽을 먹어도 이를 썩신다.

Yangbaneun jugeul meogeodo ileul ssusinda

Yangban⁸ çorba yese bile kürdan kullanır.

- 먼 사촌보다 가까운 이웃이 낫다

Meon sachonboda gakkauun iusi natda

Yakın komşu uzak akrabadan iyidir.

Kore halkı pilavı günde üç kere yer. Tarım yaparak ve pirinç toplayarak günlük ihtiyaçlarını karşılayan Koreliler için pirinç pilavı çok değerlidir ve bayramlarda da pirinçle çeşitli tatlılar yaparlar. Ayrıca yazın zor işleri bitiren çiftçilerin içtiği içki Makgulli⁹ de pirinçle yapılır. Bunun gibi neredeyse her yemek pirinç ile yapılmaktadır. Fakir olan insanlara pirinç aynı zamanda yemektir, maldır ve ilaçtır. Ayrıca Kore atasözleri içerisinde içki ile ilgili çok atasözler vardır. İçki, insanın zor hayatını biraz olsun unutmaya ve stresini atmasına yardım eden bir yoldur. Bu yüzden insanlar içkiye sığınıyorlardı.

- 나라의 쌀 독이 차야 나라가 잘 산다

Narai ssal dogi chaya naraga jal sanda

Ülkeyi refah yapan ülkenin pirinç deposunun dolu olmasıdır.

- 가을 식은 밥이 봄 양식이다

Gaeul sigeun babi bom yangsigida

Sonbaharın soğuk pilavı ilkbaharın gıdasıdır.

- 감기는 밥상 머리에서 물러간다

Gamgineun bapsang meorieseo mulleoganda

Yemek masasından grip geri çekilir.

⁸ Joseon Hanedanının soyluluğu.

⁹ Pirinçle yapılan Korenin geleneksel içkisi.

- 밥 한 알이 귀신 열을 쫓는다

Bap han ari gwisin yeoreul jjonneunda

Bir tane pilav on tane cin çıkarır.

- 떡 줄 사람은 꿈도 안 꾸는데 김치국부터 마신다

Tteok jul sarameun kkumdo an kkuneunde gimchitgukbuteo masinda

Pirinç kekini verecek kişi rüyasında bile hiç düşünmediği halde önce Kimçinin suyunu içer.

- 고운 일 하면 고운 밥 먹는다

Goun il hamyeon goun bap meongneunda

Güzel bir işi yapan, güzel bir yemek yer.

- 떡 본 김에 굷한다

Tteok bon gime gutanda

Pirinç keki varken Gut yapılır.

- 외모는 거울로 보고 마음은 술로 본다

Oemoneun geoulllo bogo maeumeun sullo bonda

Dış görüntü aynadan yansılar, gönül ise içki girerken.

- 술은 백약의 장(長)

Sureun baegyagui jang

İçki yüz ilacın birincisidir.

- 적게 먹으면 약주요 많이 먹으면 망주(亡酒)다

Jeokge meogeumyeon yakjuyo mani meogeumyeon mangjuda

Az içmek ilaç içkisidir, çok içmek çöküş içkisidir.

- 술 한 잔 때문에 혹 그 눈에 눈물 낸다

Sul han jan ttaemuneuro hok geu nune nunmul naenda

Bir bardak içkiden dolayı göz yaşları dolar.

- 돌로 치면 돌로 치고 떡으로 치면 떡으로 친다

Dollo chimyeon dollo chigo tteogeuro chimyeon tteogeuro chinda

Taşla vurursan taşla vurulursun, pirinç kekiyle vurursan pirinç kekiyle vurulursun.

- 남의 떡에 설 쇠다

Namui tteoge seol soenda

Başkasının pirinç keki ile yılbaşı bayramı geçer.

- 떡도 떡같이 못 해 먹고 찹쌀 한 섬만 다 없어졌다

Tteokdo tteokgachi mot hae meokgo chapssal han seomman da

eopseojyeotda

Pirinç keki güzel olmasa da bir çuval özel pirinç harcanır.

- 같은 떡도 맘여느리 주는 것이 더 크다

Gateun tteokdo manmyeoneuri juneun geosi deo keuda

İlk geline büyük pirinç keki verilir.

2. BÖLÜM

KORE ATASÖZLERİ

(sıra: ㄱ-ㄲ-ㄴ-ㄷ-ㄸ-ㄹ-ㅁ-ㅂ-ㅃ-ㅅ-ㅆ-ㅇ-ㅈ-ㅊ-ㅋ-ㆁ-ㆁ-ㆁ)¹⁰

1. 가까운 집 며느리일수록 흥이 많다

Gakkaun jip myeoneuriilsurok hyungi manta

Tanıdık insanların gelinlerinin kusurları daha fazla görünür.

2. 가난 구제는 나라[나라님/임금]도 못한다[어렵다]

Ganan gujeneun nara[naranim/imgeum]do motanda[eoryeopda]

Ülke[kral] bile yoksulluğu halledemez.

3. 가난 구제는 지옥 늦[징조]이라

Ganan gujeneun jiok neut[jingjo]ira

Yoksul insana yardım eden cehennemi görür.

Türk atasözü: Aç anansa/atansa da kaç.

4. 가는 떡이 커야 오는 떡이 크다

Ganeun tteogi keoya oneun tteogi keuda

Giden pirinç keki büyük olursa gelen pirinç keki de büyüktür.

Türk atasözü: Ne dilersen eşine o gelir başına.

5. 가는 토끼 잡으려다가 잡은 토끼 놓친다

Ganeun tokki jabeuryeodaga jabeun tokki nochinda

Giden tavşanı yakalarken yakaladığın tavşanı kaçırsın.

Türk atasözü: Deve boynuz ararken kulaktan olmuş.

6. 가늘게 먹고 가늘게 살아라

Ganeulge meokgo ganeulge sarara

Az ye ve iddiasız yaşa.

Türk atasözü: Çoğu zarar, azı karar.

¹⁰ Korece harfının ilk ünsüzünün sırası (Lee 1995: 2).

7. 가랑비에 옷 젖는 줄 모른다

Garangbie ot jeonneun jul moreunda

Çiseden kıyafetin ıslandığı fark edilmez.

Türk atasözü: Damlaya damlaya göl olur.

8. 가루는 칠수록 고와지고 말은 할수록 거칠어진다.

Galuneun chilsulog gowajigo maleun halsulog geochileojinda

Tahıl dövüldükçe incelik; söz konuştuğkça kabalaşır.

Türk atasözü: Çok söyleyen çok yanılır.

9. 가을별에는 딸을 짝이고 봄별에는 며느리를 짝인다

Gaeulbyeoteneun ttareul jjoeigo bombyeoteneun myeoneurireul jjoeind

Sonbahar güneş kızıma, ilkbahar güneş gelinime vursun.¹¹

10. 가을 식은 밥이 봄 양식이다

Gaeul sigeun babi bom yangsigida

Sonbaharın soğuk pilavı ilkbaharın gıdasıdır.

Türk atasözü: Ak akçe kara gün için.

11. 가재는 게 편

Gajaeneun ge pyeon

Istakoz yengecin tarafındadır.

Türk atasözü: Ağaç düşse de yakınına yaslanır.

12. 가지 많은 나무에[나무가] 바람 잘 날이 없다

Gaji maneun namue[namuga] baram jal nari eopda

Dalı çok olan ağacın rüzgarsız günü yoktur.¹²

Türk atasözü: 1. Evladın var mı, derdin var. 2. Meyveli ağacı taşlarlar.

13. 감기는 밥상 머리에서 물러간다

Gamgineun bapsang meorieseo mulleoganda

Yemek masasından grip geri çekilir.

Türk atasözü: Can boğazdan gelir.

¹¹ Kaynanalar kızlarını gelinlerinden daha çok sever.

¹² Çok çocuğı olan aileler için söylenir; çocuğı çok olan ailenin sıkıntılarının da çok olacağını anlatıyor.

14. 감나무 밑에 누워서 홍시[연시] (입 안에) 떨어지기를 기다린다[바란다]

*Gamnamu mite nuwoseo hongsi[yeonsi] (ip ane) tteoreojigireul
gidarinda[baranda]*

Hurma ağacının altında yatarak Cennet hurmasının (ağzının içine) düşmesini bekler.

Türk atasözü: 1. Armut piş ağzıma düş. 2. Emeksiz yemek olmaz. 3. Bakan yemez, kapan yer.

15. 강물도 쓰면 준다

Gangmuldo sseumyeon junda

Irmağın suyu da kullanılırken azalır.¹³

Türk atasözü: 1. Sakla samanı; gelir zamanı. 2. Ak akçe, kara gün içindir.

16. 강한 말은 매 놓은 기둥에 상한다

Ganghan mareun mae noeun gidunge sanghanda

Kuvvetli atlar dizginlendiği sütunlardan zarar olur.¹⁴

Türk atasözü: Çok söyleme arsız edersin; aç bırakma hırsız edersin.

17. 같은 떡도 맘며느리 주는 것이 더 크다

Gateun tteokdo manmyeoneuri juneun geosi deo keuda

İlk geline büyük pirinç keki verilir.¹⁵

18. 개구리도 움쳐야 뛴다

Gaegurido omchyeoya ttwinda

Kurbağanın zıplamak için ayaklarını bükmesi gerekir.

Türk atasözü: Hamama giren terler.

19. 개구리 올챙이 적 생각 못 한다

Gaeguri olchaengi jeok saenggak mot handa

Kurbağa bir zamanlar yavru olduğunu aklına getirmez.

¹³ Bir şey çokken de tasarruf etmek gerekir.

¹⁴ İnsanları dizginlerken aksine kötü sonuçlar verebilir.

¹⁵ İlk gelin önemlidir.

Türk atasözü: 1. Besle büyük danayı tanımasın anayı. 2. Cıvciv yumurtadan çıkmış kabuğunu beğenmemiş.

20. 개 눈에는 똥만 보인다

Gae nuneneun ttongman boinda

Köpeğin gözü sadece dışkı görür.

Türk atasözü: Oduncunun gözü omçada, dilencinin gözü çömçede.

21. 개도 닷새가 되면 주인을 안다

Gaedo datsaega doemyeon juineul anda

Köpek bile beş gün sonra sahibini bilir.

Türk atasözü: Köpek sahibini ısırmaz.

22. 개를 호랑이에게 꾸어주면 어떻게 갚기를 바라겠는가

Gaereul horangiege kkueojumyeon eotteoke gapgireul baragenneunga

Köpek kaplana ödünç verilirse geri alınamaz.

Türk atasözü: Kedinin boynuna ciğer asılmaz.

23. 개미구멍이 독을 무너뜨린다

Gaemigumeongi dugeul muneotteurinda

Bir karınca deliği setlerin yıkılmasına sebep olabilir.

Türk atasözü: Ummadığın taş baş yarar.

24. 개 새끼도 주인을 보면 꼬리를 친다

Gae saekkido juineul bomyeon kkorireul chinda

Köpeğin yavrusu bile sahibini görünce kuyruğunu sallar.

Türk atasözü: 1. Köpek ekmek veren (yediği) kapıyı tanır.

2. Köpek bile yal yediği kaba pislemez.

25. 개천에서 용난다

Gaecheoneseo yongnanda

Ejderhalar küçük akarsulardan çıkar.

Türk atasözü: 1. Ak koyunun kara kuzusu da olur.

2. Alimden zalim, zalimden alim doğar.

26. 거울도 자기를 비추지는 못하고 슬기로운 이도 자기를 헤아리지
못한다

Geouldo jagireul bichujineun motago seulgiroun ido jagireul heariji motanda
Ayna kendini yansıtamaz, akıllı kendini anlayamaz.

27. 거적문이 문이려냐 의붓아비 아비려냐

Geojeongmuni munireonya uibusabi abireonya
Hasırdan kapı olmaz, üvey babadan baba olmaz.
Türk atasözü: Üvey, öz olmaz; kemha¹⁶, bez olmaz.

28. 거지가 하늘을 불쌍히 여긴다

Geojiga haneureul bulssanghi yeoginda
Dilenci Tanrıyı acınır.
Moğol atasözü: Kralın yerine dilenci meraklanır (Gül 2010: 100).

29. 거짓말이 외삼촌보다 낫다

Geojinmari oesamchonboda natda
Yalan, dayıdan daha yararlıdır.¹⁷

30. 걱정이 많으면 빨리 늙는다

Geokjeongi maneumyeon ppalli neungneunda
Çok endişelenen çabuk yaşlanır.
Türk atasözü: 1. Ağacı kurt, insanı dert çürütür. 2. Merak insanı mezara sokar.

31. 건더기 먹은 놈이나 국물 먹은 놈이나

Geondeogi meogeun nomina gunmul meogeun nomina
Yemekteki eti yiyen veya suyunu içen aynıdır.¹⁸
Türk atasözü: Ağaç ne kadar yüksel olsa da yapraklar yere düşer.

¹⁶ Bir tür ipek kumaş.

¹⁷ Bazen bir yalanın çok yardımı dokunabilir.

¹⁸ Çok yiyen veya az yiyenin sonunda aç kalması aynı şekildedir.

32. 검둥개 미역 감기나 마나

Geomdunggae miyeok gamgina mana

Siyah bir köpek yıkansa da yıkanmasa da aynıdır.

Türk atasözü: 1. Eşeğe altın semer vurulsa da eşek yine eşektir. 2. İtin adı yese de yavuz yemese de yavuz. 3. Adın çıkacağına canın çıksın.

33. 겉보리 서 말만 있으면 처가살이 안한다

Geotbori seo malman isseumyeon cheogasari anhand

Üç kâse kabuklu arpası olan, iç güvey olmaz.

Türk atasözü: 1. İç güveyisi iç ağrısı. 2. İç güveyisi misafir gibidir.

34. 결단하여 과감히 하면 귀신도 피한다

Gyeoldanhayeo gwagamhi hamyeon gwisindo pihanda

Kesin cesur dolu hareket cinleri de kaçıtır.

Türk atasözü: Deli deliyi görünce değneğini saklar.

35. 계집의 매도 너무 (많이) 맞으면 아프다

Gyejibui maedo neomu (mani) majeumyeon apeuda

Kız şakadan dayak atsa da, her zaman dayak atınca acı verir.¹⁹

36. 고기는 씹어야 맛있고, 말은 해야 맛이다

Gogineun ssibeoya masigo maleun haeya masida

Et çiğnerken lezzet, söz konuşurken (tatlı).

37. 고기는 씹어야 맛을 안다

Gogineun ssibeoya maseul anda

Etin tadı çiğnedikçe çıkar.

Türk atasözü: 1. Zahmetsiz rahmet olmaz. 2. Emek olmadan yemek olmaz.

38. 고기도 먹어 본 사람이 많이 먹는다

Gogido meogeo bon sarami mani meongneunda

Bir kere et yiyen insan tadını alınca daha çok yer.

¹⁹ Çok yakın olursa bile saygılı olunmalıdır.

Türk atasözü: 1. İnsan demiri döve döve demirci olur. 2. Alışmış kudurmuştan beterdir.

Moğol atasözü: Tadını bilen karga on üç kere döner (Gül 2010: 66).

39. 고래 싸움에 새우 등 터진다

Golae ssaume saeu deung teojinda

Balinaların kavgasında karidesler yaralanır.

Türk atasözü: Filler tepişir, çimler ezilir.

40. 고목에 꽃이 피랴

Gomoge kkochi pirya

Ölen ağaçta çiçek açmaz.

41. 고목에 꽃이 핀다

Gomoge kkochi panda

Ölen ağaçta çiçek açar.

42. 고삐가 길면 밟힌다

Goppiga gilmyeon baphinda

Dizgin²⁰ çok uzun olsa yakalanır.

Türk atasözü: Kedinin gideceği samanlığa kadar.

43. 고슴도치도 제 새끼는 함함하다고 한다

Goseumdochido je saekkineun hamhamhadago handa

Kirpi de kendi yavrusunun yumuşak olduğunu söyler.

Türk atasözü: 1. Kirpi de yavrusunu pamuğum diye severmiş.

2. Karga yavrusuna bakmış benim ak pak evladım demiş. 3. Kuzguna yavrusu şahin görünür.

44. 고슴도치에 놀란 호랑이 밤송이 보고 절한다

Goseumdochie nollan horangi bamsongi bogo jeolhanda

Kirpiden korkan kaplan, kestaneyi görünce başını eğer.

Türk atasözü: Sütten ağzı yanan yoğurdu üfleyerek yer.

²⁰ Suç.

45. 고양이 덕은 알고 며느리 덕은 알지 못한다

Goyangi deogeun algo myeoneuri deogeun alji motanda

(Kaynana) Kedinin minnetinden anlar da gelinin minnetinden anlamaz.²¹

46. 고양이인즉 진짜 죽었는데, 쥐가 오히려 거짓 죽는다

Goyangiinjeuk jinjja jugeonneunde, jwiga ohiryeo geojit jungneunda

Ö len kediyi gören fare korkar.

47. 고양이 쥐 생각

Goyangi jwi saenggak

Kedi fareye gönül vermez.

48. 고양이한테 생선을 맡기다

Goyangihante saengseoneul matgida

Kediye balık emanet edilmez.

Türk atasözü: Kedinin boynuna ciğer asılmaz.

49. 고운 일 하면 고운 밥 먹는다

Goun il hamyeon goun bap meongneunda

Güzel bir işi yapan, güzel bir yemek yer.

Türk atasözü: 1. Ne ekersen onu biçersin. 2. Başkasına minder atan, kendi altına atar.

50. 고운 자식 매로 키운다

Goun jasik maero kiunda

İyi evlat dayakla büyütülür.

Türk atasözü: Kızını dövmeyen dizini döver.

Moğol atasözü: Dayaksız büyüyen çocuk, gemsiz ata benzer (Gül 2010: 87).

51. 고추장 단지가 열둘이라도 서방님 비위를 못 맞춘다

Gochujang danjiga yeoldurirado seobangnim biwireul mot matchunda

²¹ Kaynana kedinin fareyi yakalayıp evine yarar verdiğini anlar; fakat gelinin torun verdiğine ve evhanımlığı yaptığına hiç teşekkür etmez.

On iki Goçujang²² kavanozu olsa da kocasının gönülünü almaz.²³

Türk atasözü: Tok olana yemek beğendirilmez.

52. 곧은 나무 쉬[먼저] 꺾인다[찍힌다]

Godeun namu swi[meonjeo] kkeokkinda[jjikinda]

Düz ağaçlar kolayca [ilk] alınır [kesilir].

53. 공짜라면 양젯물이라도 먹는다

Gongjjaramyeon yangjaenmurirado meongneunda

Bedava bir olsa zehir bile yenilir.

Türk atasözü: Bedava sirke baldan tatlıdır.

54. 구르는 돌은 이끼가 안 낀다

Guleuneun doleun ikkiga an kkinda

Yuvarlanan taşta yosun olmaz.

Türk atasözü: İşleyen demir ışıldar.

55. 국이 막 끓을 적엔 그 맛을 알지 못한다

Gugi mak kkeureul jeogen geu maseul alji motanda

Çorba fokur fokur kaynarken tadı bilinmez.

56. 굶으면 아낄 것 없어 통 비단도 한 끼라

Gulmeumyeon akkil geot eopseo tong bidando han kkira

Çok acıkan birisine değerli bir ipek kumaş bir öğün olur.

57. 굽은 나무가 선산을 지킨다

Gubeun namuga seonsaneul jikinda

Eğri ağaç ataların mezarına bakar.

Türk atasözü: 1. Kabak deyip de geçme cennet taamıdır. 2. Eğri ağaçsız orman olmaz.

58. 궁지에 빠진 쥐가 고양이를 문다

Gungjie ppajin jwiga goyangireul munda

²² Kızıl ve acı olan Korenin geleneksel salçası.

²³ Çok huysuzlanana uymasını sağlamak zor olduğu anlamındaki mecazi söz.

Köşeye sıkışan fare kediyi ısırır.

Türk atasözü: Aç köpek kendini aslana vurur.

59. 권력과 이익으로써 모인 이는 권력과 이익이 끝나면 사침이 멀어진다

*Gwollyeokgwa iigeurosseo moin ineun gwollyeokgwa iigi kkeunnamyeon
sagwimi meoreojinda*

Siyasal güç ve yarar için toplanan, güç ve yarar bittince ilişkisinden uzaklaşır.

Türk atasözü: Yiğit ekmeğiyle yiğit beslenir.

60. 그 사람을 알지 못하거든 그 친구를 보라

Geu sarameul alji motageodeun geu chingureul bora

Eğer onu tanımıyorsan onun arkadaşına bak.

Türk atasözü: Bana arkadaşını söyle, sana kim olduğunu söyleyeyim.

61. 그 아버지에 그 아들

Geu abeojie geu adeul

Oğlan babasına çeker.

Türk atasözü: 1. Ağaca çıkan keçinin dala bakan oğlağı olur.

2. Armut ağacı elma vermez. 3. Armut dibine düşer.

Moğol atasözü: Baba oğulun karakteri bir, yüklü devenin bacağı bir (Gül 2010: 57).

62. 급히 먹는 밥이 목이 멘다

Geupi meongneun babi mogi menda

Hızlı pilav yersen boğazında kalır.

Türk atasözü: 1. Acele işe şeytan karışır. 2. Acele giden ecele gider.

Moğol atasözü: Acele iş yapma (Gül 2010: 80).

63. 기르던 개에게 다리를 물렸다

Gireudeon gaege darireul mullyeotda

Beslediğim köpeğim bacağımı ısırır.

Türk atasözü: Besle Kargayı oysun gözünü.

64. 긴 병에 효자 없다

Gin byeonge hyoja eopda

Evebeynin uzun hastalığından iyi evlat bulunmaz.²⁴

65. 김 안 나는 송늱이 더 뜨겁다

Gim an naneun sungnyungi deo tteugeopda

Buharı olmayan Sungnyung²⁵ (pilavın suyu) daha sıcaktır.

Türk atasözü: 1. Suyun yavaş akanından insanın yere bakanından kork. 2. Suyun sessizinden, insanın sözsüzünden korkmalı. 3. Yavaş atın çiftesi pek olur.

66. 꼴 보고 이름 짓고 체수 맞춰 옷 마른다

Kkol bogo ireum jitgo chesu matchwo ot mareunda

Şekile bakıp ad verilir, bedene bakıp kıyafet yapılır.

67. 꽃샘잎샘에 설 늱은이[반늱은이] 얼어 죽는다

Kkotsaemipsaeme seol neulgeuni[banneulgeuni] eoreo jungneunda

Çiçek açıldığındaki soğuktan yarım yaşlılar dönmüş.²⁶

Türk atasözü: 1. Mart kapıdan baktırır, kazma kürek yaktırır. 2. Kork aprilin beşinden, öküzü ayırır eşinden.

68. 꾸어 온 조상은 자기네 자손부터 돕는다

Kkueo on josangeun jagine jasonbuteo domneunda

Ödünç olan ecdat önce kendi torununa yardım eder.²⁷

69. 꼴 단지 겺핳는다

Kkul danji geothaltneunda

Dikkatsiz kişi bal kavanozunun dışını yalar.

²⁴ Herhangi bir iş olsa da uzun sürerken dayanamaz.

²⁵ Tencereden yağsız pilavı alındıktan sonra kalan pilava su ilave edilip kaynatılan pilav suyu.

²⁶ Erken ilkbaharda havanın çok soğuk olabileceğini anlatan söz.

²⁷ Başkasının ecdadına kendi ecdadın gibi hizmet etmenin hiçbir yararı olmaz. Bu atasöz “Atalara tapınma inancı”dan analşılır.

Atalara tapınma inancı: Bu dünyada olan çocukları ve öbür dünyada olan ataları bir aile topluluğudur. Bu nedenle atalarının hataları ya da afetleri torunlarına etkili olduğunu, aksine atalarının başarıları ve erdemleri torunlarına yararlı olduğunu düşünüyordu. Bu düşünceden atalarının her zaman çocuklarını korumasına inanıyordu. (*Kore Ulusal Kültür Ansiklopedisi*, Kore Araştırmaları Enstitüsü)

70. 꿀도 약이라면 쓰다

Kkuldo yagirameon sseuda

Bal ilaç olunca tadı acı gelir.²⁸

71. 꿀 먹은 병어리요, 침 먹은 지네.

Kkul meogeun beongeoliyo, chim meogeun jine

Bal yiyen bir dilsiz, iğne yiyen bir çıyan gibidir.

Türk atasözü: Ağzında dili olmayanın kediler başını oyar.

72. 꿀은 달아도 벌은 쏜다

Kkureun darado beoreun ssonda

Bal tatlı fakat arı sokar.

Türk atasözü: 1. Lokma çiğnenmeden yutulmaz.

2. Ayaklar ıslanmadan balık tutulmaz.

73. 나무라도 고목이 되면 오던 새도 아니온다

Namurado gomogi doemyeon odeon saedo anionda

Ağaçlar bile yaşlandığı zaman, her zaman gelen kuş artık gelmez.

Türk atasözü : 1. Kurt kocayınca köpeğin maskarası olur.

2. Yaş yetmiş iş bitmiş.

74. 나무를 보고 숲을 보지 못한다

Namureul bogo supeul boji motanda

Sadece ağaçta bakan ormanı göremez.²⁹

75. 나무에 잘 오르는 놈이 떨어져 죽고 헤엄 잘 치는 놈이 빠져 죽는다

Namue jal oreuneun nomi tteoreojyeo jukko heom jal chineun nomi ppajyeo jungneunda

Ağaca iyi tırmanan düşer; iyi yüzen ise boğulur.

Türk atasözü: 1. Yüksekten uçan alçağa düşer. 2. İmam bile okurken yanılır.

²⁸ Ne kadar tatlı ve güzel söz bile olsa öğüt olunca duyulmak istenmez.

²⁹ Bir şeyin tamamını görmek gerekir.

76. 나무 한 대를 베면 열 대를 심으라

Namu han daereul bemyeon yeol daereul simeura

Eğer bir ağaç kesersen, on ağaç dikmelisin.

Türk atasözü: Yaş kesen, baş keser.

77. 나라의 쌀 독이 차야 나라가 잘 산다

Narai ssal dogi chaya naraga jal sanda

Ülkeyi refah yapan ülkenin pirinç deposunun dolu olmasıdır.³⁰

78. 남 떡 먹는데 팔고물 떨어지는 걱정한다

Nam tteok meongneunde patgomul tteoreojineun geokjeonghanda

Başkası mercimek keki³¹ yerken, mercimek tozunun düşmesinden endişelenir.

Türk atasözü: Başkasının işine boşuna endişelenmek.

79. 남의 자식 홍보지 말고 내 자식 가르쳐라

Namui jasik hyungboji malgo nae jasik gareuchyeora

Başkasının çocuğunda kusur arama kendi çocuğunu iyi yetiştir.

Türk atasözü: İğneyi kendine çuvaldızı başkasına batır.

Moğol atasözü: Başkasıyla alay etmeden önce kendine bir bak.

80. 남의 손의 떡은 커 보인다

Namui sonui tteogeun keo boinda

Başkasının ekmeği daha büyük görünür.

Türk atasözü: Komşunun tavuğu komşuya kaz görünür.

81. 남의 떡에 설 쏜다

Namui tteoge seol soenda

Başkasının pirinç keki ile yılbaşı bayramı geçer.

82. 남이 걷는 것을 보고서야 내가 말 탄 것을 본다

Nami geonneun geoseul bogoseoya naega mal tan geoseul bonda

(İnsan) Başkasının yürüdüğünü görünce kendisinin ata bindiğini anlar.

³⁰ Ülkenin durumunun iyi olması için halkın yiyeceği yeterli olmalıdır.

³¹ Mercimek tozu ile süslenen pirinç keki.

83. 남편 복 없는 여자는 자식 복도 없다

Nampyeon bok eomneun yeojaneun jasik bokdo eopda

Kocadan yana şansı olmayanın çocuktan yana da şansı olmaz.

Türk atasözü: Ana kızına taht kurar, kız bahtı kocadan arar.

84. 남편은 두레박, 아내는 항아리

Nampyeoneun durebak, anaeneun hangar

Koca kovadır, karı testidir.

Türk atasözü: Erkek getirmeyi, kadın yetirmeyi bilmeli.

85. 남편을 잘 못 만나면 당대 원수, 아내를 잘 못 만나도 당대 원수

Nampyeoneul jal mot mannamyeon dangdae wonsu, anaereul jal mot mannado dangdae wonsu

Kötü koca çağdaşının düşmanıdır, kötü karı da çağdaşının düşmanıdır.

Türk atasözü: Yerine düşmeyen gelin yerine yerine, boyuna düşmeyen esvap sürüne sürüne eskir.

86. 낮 말은 새가 듣고 밤 말은 쥐가 듣는다

Naj maleun saega deudgo bam maleun jwiga deudneunda

Gündüz konuşmasını kuşlar duyar, gece konuşmasını ise fare duyar.

Türk atasözü: Duvarda fare var, farenin kulağı var; öyleyse duvarın kulağı var.

87. 내가 계를 잡으려다가 내 바구니까지 함께 잃었다

Naega gereul jabeuryeodaga nae bagunikkaji hamkke ireotda

Uzaktakine göz koyarsan elindeki kaybolur.

Türk atasözü: Dimyata pirince giderken evdeki bulgurdan olunur.

88. 내 땅 까마귀는 검어도 귀엽다

Nae ttang kkamagwineun geomeodo gwiyeopda

Benim kargam siyah olsa bile tatlıdır.

Türk atasözü: Kuzguna yavrusu şahin (anka, güzel) görünür.

89. 내 말은 남이 하고 남 말은 내가 한다

Nae maleun nami hago nam maleun naega handa

Başkası beni konuşur ben onu konuşurum.

Türk atasözü: Açma sırrını dostuna, dostunun dostu vardır o da söyler dostuna.

90. 내 물건이 좋아야 값을 받는다

Nae mulgeoni joaya gapseul banneunda

Eşyalar güzelse iyi fiyat alınır.

91. 내 배가 부르니 종의 배고픔을 모른다

Nae baega bureuni jongui baegopeumeul moreunda

Karnı doyan kulun açlığını görmez.

Türk atasözü: Tok açın halinden anlamaz.

92. 노인네 망령은 고기로 고치고 젊은이 망령은 몽둥이로 고친다

Noinne mangnyeongeun gogiro gochigo jeolmeuni mangnyeongeu mongdungiro gochinda

Yaşlılar bunayınca et ile iyileştirilir, gençler bunayınca sopa ile düzeltilir.³²

93. 농사꾼이 (굶어) 죽어도 종자는 베고 죽는다

Nongsakkuni (gulmeo) jugeotdo jongjaneun bego jungneunda

Çiftçi açlıktan ölse bile tohumu yastık yaparak uyur.

Türk atasözü: Sakla samanı, gelir zamanı.

94. 높은 나무에는 바람이 세다

Nopeun namueneun barami seda

Yüksek ağaçta rüzgar sert eser.

Türk atasözü: Yüksek dağın başı dumanlı olur.

95. 눈 감으면 코 베어 먹을 세상[인심]

Nun gameumyeon ko beeo meogeul sesang[insim]

Hızlı şekilde göz açıp kapamayan burnu kaybeder.

Türk atasözü: Aç gözünü, açarlar gözünü.

96. 눈먼 말 타고 벼랑을 간다

Nunmeon mal tago byeorangeul ganda

³² Yaşlılara sadece iyi davranmalı, hata yapan çocuklara sert davranmalı.

Kör ata binip uçurumda yürünmez.

Türk atasözü: Gözsüze yol sorulmaz.

97. 눈먼 자식이 효자 노릇 한다

Nunmeon jasigi hyoja noreut handa

Kör evlat, evebeyne görevini daha iyi yapar.

98. 늙은 말이 길을 안다

Neulgeun mari gireul anda

Yaşlı at yolunu bulur.

Moğol atasözü: Genç insan tecrübesiz, ihtiyar insan güngörmüş (Gül 2010: 151).

99. 늙은 말 콩 더 달란다

Neulgeun mal kong deo dallanda

Yaşlı at daha çok fasulye ister.³³

100. 늙은이 기운 좋은 것과 가을 날씨 좋은 것은 믿을 수 없다

Neulgeuni giun joeun geotgwa gaeul nalssi joeun geoseun mideul su eopda

Yaşlıların kuvvetine ve sonbaharın güzel havasına inanılmaz.

Türk atasözü: Ağaca dayanma çürür, insana güvenme ölür.

101. 다람쥐 쳇바퀴 돌듯

Daramjwi chetbakwi doldeut

Sincap değirmende dönmek gibi (fayda sağlamaz).³⁴

Türk atasözü: Benim oğlum bina okur, döner döner yine okur.

102. 달도 차면 기운다

Daldo chamyeon giunda

Ay da dolunca (insanın) düzeni bozulur.

Türk atasözü: 1.Gönlün yazı var, kışı var. 2. Herşey aslına döner.

³³ Açgözlülük yaşa fark etmez.

³⁴ Çok çalışmasına karşın ileri geçmeden aynı yerde yürümek.

103. 달면 삼키고 쓰면 뱉는다

Dalmyeon samkigo sseumyeon baenneunda

Eğer tatlıysa yut, acıysa çıkar.

104. 당장 먹기엔 곱감이 달다

Dangjang meokgien gotgami dalda

Hemen yemek için kurutulmuş hurma tatlıdır.³⁵

105. 닭의 부리가 될지라도 소의 꼬리는 되지 마라

Dalgui buriga doeljirado soui kkorineun doeji mara

Horozun ağzı olmak sığırın kuyruğu olmaktan iyidir.

Türk atasözü: Baş ol da eşek başı (soğan başı) ol.

Moğol atasözü: 1. Kaplanın kuyruğu olacağına sineğin başı ol.

2. Filin kuyruğu olacağına farenin başı ol (Gül 2010: 30).

106. 닭 잡아 겪을 나그네 소 잡아 겪는다

Dak jaba gyeokkeul nageune so jaba gyeongneunda

Tavuk yemek ile geçirecek misafir, dana yemek ile geçirir.³⁶

107. 닭 잡아먹고 오리발 내놓기

Dak jabameokgo oribal naenoki

Tavuk yedikten sonra ördeğin ayağı gösterilmez.

Türk atasözü: Buğday gösterip arpa satar.

108. 대감 죽은 데는 안 가도 대감 말 죽은 데는 간다

Daegam jugeun deneun an gado daegam mal jugeun deneun ganda

(Gösteriş yapanlar) Efendinin cenazesine gitmese bile onun atı öldüğünde cenazesine giderler.

³⁵ 1) Hemen kolay yenilen ve rahat olan kısa zamandır, gerçek iyi olamaz.
2) Sonra nasıl olursa olsun şuan kolay ve beğenilen işe başladığı anlamındaki mecazi söz.

³⁶ Başlangıçta ihmal ederken sonra büyük zarar ortaya çıkar.

109. 덧 안에 든 쥐다

Deot ane deun jwida

Tuzağın içindeki fare gibi (olma).

110. 도둑을 뒤로 잡지 앞으로 잡나

Dodugeul dwilo jabji apeulo jabna

Hırsızın önünden değil, arkasından yakala.³⁷

111. 도둑이 제 발 저리다

Dodugi je bal jeorida.

Hırsızın kendi ayağı karıncalanır.

Türk atasözü: Yalancının mumu yatsıya kadar yanar.

112. 돈 놓고는 못 웃어도 아이 놓고는 웃는다

Don nokoneun mot useodo ai nokoneun unneunda

Para yüzünü güldürmez, evlat yüzünü güldürür.

Türk atasözü: Çocuk dolu eve şeytan pek az girer.

113. 돌로 치면 돌로 치고 떡으로 치면 떡으로 친다

Dollo chimyeon dollo chigo tteogeuro chimyeon tteogeuro chinda

Taşla vurursan taşla vurulursun, pirinç kekiyle vurursan pirinç kekiyle vurulursun.

Türk atasözü: 1. Ne ekersen onu bicersin. 2. İyilik eden iyilik bulur, kötülük eden kötülük bulur.

114. 동생 줄 것은 없어도 도둑 줄 것은 있다

Dongsaeng jul geoseun eopseodo doduk jul geoseun itda

Kardeşe verecek olmazsa bile hırsıza verecek (mal) varmış.

Türk atasözü: Çıra dibi karanlık olur.³⁸

115. 동서 시집살이는 오뉴월에 서릿발 친다

Dongseo sijipsarineun onyuwore seoritbal chinda

³⁷ Kesin kanıtla suçluyu tutmak gerekir.

³⁸ Bir kimse, başkalarına bol bol yaptığı yardımı kendi yakınlarına yapmaz.

Eltinin altındaki Sizipsali, yazın kırağı yağmış gibi soğuktur.
Türk atasözü: Elti eltiye eş olmaz, arpa unundan aş olmaz.

116. 되로 주고 말로 받는다

Doero jugo mallo banneunda

Küçük miktarı veren büyük miktar ile karşılığını alır.

Türk atasözü: Sinek küçüktür ama mide bulandırır.

Moğol atasözü: Yanlış yoldan pirinç taşırsan, dönerken toprak taşırsın (Gül 2010: 83).

117. 돼지에 진주(목걸이)

Dwaejie jinju(mokgeori)

Domuza inci (kolyesi).

Türk atasözü: Eşeğe altın semer vursalar yine eşektir.

118. 두부 먹다 이 빠진다

Dubu meokda i ppajinda

Dubu³⁹ yerken diş çıkar.⁴⁰

119. 둘이 먹다 하나(가) 죽어도 모르겠다

Duri meokda hana(ga) jugeodo moreugetda

İki kişi yemek yerken birinin öldüğü fark edilmez.⁴¹

120. 둘째 며느리 삼아 보아야 맘며느리 착한 줄 안다

Duljjae myeoneuri sama boaya manmyeoneuri chakan jul anda

Küçük gelin eve geldiğinde büyük gelinin iyi olduğunu anlaşılır.

Türk atasözü: Gelen gideni aratır.

121. 뒤로 오는 호랑이는 속여도 앞으로 오는 팔자는 못 속인다

Dwiro oneun horangineun sogyeodo apeuro oneun paljaneun mot soginda

Arkadan gelen kaplanı kandırabilirsin de önden gelen kader kandırılmaz.⁴²

³⁹ Soya ile yapılan çok yumuşak bir yemek.

⁴⁰ Gaflet ile hata yapılır; dikkatli olmak gerekir.

⁴¹ Yemek çok güzeldir.

⁴² Artık bir kader geçiştirmek çok zor olduğunu anlatılan söz.

122. 들으면 병이요 안 들으면 약이다

Deureumyeon byeongiyo, andeureumyeon yagida

Duymak hastalıktır, duymamak ilaçtır.

123. 등겨 먹던 개는 들키고 쌀 먹던 개는 안 들킨다

Deunggyeo meokdeon gaeneun deulkigo ssal meokdeon gaeneun an deulkinda

Samanı yiyen köpek yakalanır, pirinci yiyen köpek yakalanmaz.⁴³

124. 등겨 먹던 개가 말경에는 쌀을 먹는다

Deunggyeo meokdeon gaega malgyeongeneun ssareul meongneunda

Saman yiyen köpek sonunda pirinç yemeğe başlar.⁴⁴

125. 딸 셋을 여의면 기둥 뿌리가 패인다

Ttal seseul yeouimyeon gidung ppuriga paeinda

Üç kızını evlendiren evin direği çukurlanır.

126. 딸 손자는 가을 별에 놀리고 아들 손자는 봄 별에 놀린다

Ttal sonjaneun gaeul byeote nolligo adeul sonjaneun bom byeote nollinda

Kız torun Sonbaharın güneşinde oynatır, erkek torun ise İlkbaharın güneşinde oynatır.⁴⁵

127. 딸은 두 번 서운하다

Ttareun du beon seounhada

Kızın ebeveyni iki kere üzülür.⁴⁶

128. 딸은 하나도 나쁘고 반은 병신이다

Ttareun hanado nappeugo baneun byeongsinida

Kız evlat bir tane olsa da kötü, yarısı sakattır.

129. 딸은 하나도 많고 아들은 셋도 모자란다

Ttareun hanado manko adeureun setdo mojaranda

⁴³ Büyük hata yapan yakalanmaz, ondan küçük hata yapan yakalanır.

⁴⁴ Kötü işin zevkine varan daha büyüğünü yapar.

⁴⁵ Kız torunun erkekten daha tatlı olduğunu anlatıyor.

⁴⁶ Kız doğduğunda ve evlendiğinde üzülür.

Bir kız olsa çok gelir, üç oğul olsa az gelir.

Türk atasözü: 1. Oğlan doğuran övünsün, kız doğuran dövünsün.

2. Ağaç yeşert meyve getirsin, oğlan büyüt ekmek getirsin.

130. 딸의 차반 재 넘어가고 며느리 차반 농 위에 둔다

Ttarui chaban jae neomeogago myeoneuri chaban nong wie dunda.

Kızın yemek sepeti yokuştan geçer gelinin yemek sepeti dolabın üstündedir.⁴⁷

Türk atasözü: Kaynana öcü, oğlu cici.

131. 딸이 셋이면 문을 열어 놓고 잔다

Ttari sesimyeon muneul yeoreo noko janda

Üç kız evladı olan kapı açık uyur.⁴⁸

132. 딸 자식은 도둑년이다

Ttal jasigeun dodungnyeonida

Kız evlat hırsızdır.

133. 땅을 열 길 파도 고리전 한 푼 생기지 않는다

Ttangeul yeol gil pado gorijeon han pun saenggiji anneunda

Yeryüzünde on tane yol kazılsa da bir madeni para bulunmaz.

Türk atasözü: 1. Terlemeden para kazanılmaz, solumadan can verilmez.

2. On para on arslanın ağzında.

134. 때리는 시어머니보다 말리는 시누이가 더 밍다

Ttaerineun sieomeoniboda mallineun sinuiga deo mipda

Engelleyen görümcedense; döven kaynana daha iyidir.

135. 떡도 떡같이 못 해 먹고 찹쌀 한 섬만 다 없어졌다

Tteokdo tteokgachi mot hae meokgo chapssal han seomman da eopseojyeotda

Pirinç keki güzel olmasa da bir çuval özel pirinç harcanır.

⁴⁷ Kız yemeğini alıp kendi evine gider, gelin yemek varsa dolabın üstüne koyar; kız ve gelin ebeveynenden kendi kocasını daha sever.

⁴⁸ Kız evladı olanlar, onları evlendirdikten sonra yoksul kalır.

Türk atasözü: 1. Ahmak iti yol kocadır. 2. Ekme bitmeyen yere, harçetme gelmeyen yere.

136. 떡 본 김에 굿한다

Tteok bon gime gutanda

Pirinç keki varken Gut⁴⁹ yapılır.⁵⁰

137. 떡 줄 사람은 꿈도 안 꾸는데 김치국부터 마신다

Tteok jul sarameun kkumdo an kkuneunde gimchitgukbuteo masinda

Pirinç kekini verecek kişi rüyasında bile hiç düşünmediği halde önce Kimçi⁵¹ nin suyunu içer.

Türk atasözü: 1. Tavşan dağda, suyu ateşte. 2. At almadan ahır dikme.

138. 뚝은 배도 씹어볼 만하다

Tteolbeun baedo ssibeobol manhada

Buruk/ekşi armut bile çiğnemeye değerdir.

139. 독배기보다 장맛이 좋다

Ttukbaegiboda jangmasi jota

Çömlekten soya sosunun tadı iyidir.

140. 뛰는 놈 위에 나는 놈 있다

Twineun nom wie naneun nom itda

Koşandan (daha hızlı) uçan vardır.

Türk atasözü: El elden üstündür.

Moğol atasözü: Güreşçiden üstün güreşçi, adamdan üstün adam(vardır) (Gül 2010: 80).

141. 뜨거운 국에 맛 모른다

Tteugeoun guge mat moreunda

⁴⁹ Şamanlıkta gelecekte haber verme, büyü yapma, ruhlarla ilişki kurarak hastalıkları iyileştirdiğine inanılan bir din adamını çağırıp yapılan bir tören. (Choi 2007: 72).

⁵⁰ Fırsat varken ondan yararlanmak.

⁵¹ Her yemekte beraber olan bir lahana turşusu.

Sıcak çorbanın tadı anlaşılmaz.

Türk atasözü: 1. Acele işe şeytan karışır. 2. Acele giden ecele gider.

142. 마음이 열두 번씩 변사(變詐)를 한다

Maeumi yeoldu beonssig byeonsaleul handa

Yürek on iki kere değişir.

Türk atasözü: Adamın alacası içinde, hayvanın alacası dışında.

Moğol atasözü: Yılanın alacası dışında, insanın alacası içinde (Gül 2010: 457).

143. 말뚝에 굴러도 이승이 좋다

Malttonge gulleodo iseungi jota

Atın pisliğinde yatarsan bile bu yaşam umut doludur.

Türk atasözü: Gelecek deveden, gelen tavuk yeğdir.

144. 말은 적을수록 좋다

Maleun jeogeulsulog johda

Konuşma az ise daha iyidir.

Türk atasözü: 1. Az söyle, çok dinle. 2. Söz gümüşse sükut altındır.

3. İki dinle bir söyle.

Moğol atasözü: 1. Söylenen söz gümüş, söylenilmemiş söz altındır.

2. Yedi defa ölç, bir defa kes (Gül 2010: 34-35).

145. 말[소] 잃고 외양간 고친다

Mal[so] ilko oeyanggan gochinda

At[sığır] kaybedildikten sonra ahır onarılır.

Türk atasözü: At çalındıktan sonra ahıra kilit ne çare.

146. 말 타면 종 두고 싶다

Mal tamyeon jong dugo sipda

Ata binerken ayrıca hizmetçi almak ister.

Türk atasözü: 1. Boğaz yediğini istemez de göz gördüğünü ister.

2. Eti yer kemiğine göz diker.

147. 말 한 마디로 천냥 빛을 갚는다

Mal han madiro cheonnyang bijeul gamneunda

Bir söz bin Nyang borcu öder.

Türk atasözü: Bir selam bin hatır yapar.

148. 맛없는 국이 뜨겁기만 하다

Madeomneun gugi tteugeopgiman hada

Lezzeti olmayan çorba sadece çok sıcak.

Türk atasözü: Halının tozu tükenmez/biter, delinin sözü bitmez.

149. 맞는 자식보다 때리는 부모의 마음이 더 아프다

Manneun jasikboda ttaerineun bumoui maeumi deo apeuda

Dayak yiyen evlattan daha fazla ebeveynin canı yanar.

150. 많이 생각하고 적게 말하고 더 적게 써라

Manhi saenggaghago jeogge malhago deo jeogge sseola

Çok düşün, az konuş, daha az tüket.

Türk atasözü: 1. Az söyle, çok dinle. 2. Vakitsiz öten horozun başını keserler.

Moğol atasözü: Çok kez düşün bir kez söyle (Gül 2010: 125).

151. 먹기는 혼자 먹어도 일은 혼자 못 한다

Meokgineun honja meogeodo ireun honja mot handa

Tek başına yemek yenilir, fakat tek başına iş yapılamaz.

Türk atasözü: 1. Yalnız taş, duvar olmaz. 2. Tek odun yanmaz.

Moğol atasözü: 1. Tek kişinin yaptığı eksik, iki kişinin yaptığı mükemmel (Gül 2010: 94). 2. Tek köz ateş olmaz, tek insan aile olmaz (Gül 2010: 32).

152. 먹을 것 없는 제사에 절만 많다

Meogeul geot eomneun jesae jeolman manta

Yiyecek bir şeyi olmayan Ataya tapma töreninde çok secde eder.

Türk atasözü: 1. Ahmak iti yol kocadır. 2. Ekme bitmeyen yere, harcetme gelmeyen yere.

153. 먹을 것을 보면 세 치를 못 본다

Meogeul geoseul bomyeon se chireul mot bonda

Yiyecekleri gören üç Çi⁵² bile göremez (uzak gelmez).

Türk atasözü: 1. Aç aman bilmez çocuk zaman bilmez.

2. Açın gözü ekmek teknesinde olur.

Moğol atasözü: Açın gözüne okyanus az görünür (Gül 2010: 78).

154. 먼 사촌보다 가까운 이웃이 낫다

Meon sachonboda gakkauun iusi natda

Yakın komşu uzak akrabadan iyidir.

Türk atasözü: Yakın (hayırlı) dost (komşu) uzak (hayırsız) hısımdan (akrabadan)yeğdir (iyidir).

Moğol atasözü: Bencil insanlardan (akrabalardan) yabancı insan daha iyidir (Gül 2010: 89).

155. 며느리가 미우면 발뒤축이 달걀 같다고 나무란다

Myeoneuriga miumyeon baldwichugi dalgyal gatdago namuranda

Gelinin eksikliği yoksa onun topuğu sanki yumurta diye azarlar.

156. 며느리가 미우면 손자까지 밉다

Myeoneuriga miumyeon sonjakkaji mipda

Gelinini sevmeyen torununu da sevmez.

157. 며느리 사랑은 시아버지, 사위 사랑은 장모

Myeoneuri sarangeun siabeoji, sawi sarangeun jangmo

Kayınbaba gelinini, kaynana damadını sever.

158. 며느리 자라 시어미 되니 시어미 티 더한다

Myeoneuri jara sieomi doeni sieomi ti deohanda

Gelin, sonra kaynana olunca daha fazla kaynanalık yapar.

159. 못 된 송아지 엉덩이에 뿔난다

Mot doen songaji eongdeongie ppullanda

Yaramaz dananın poposundan boynuz çıkar.

Türk atasözü: Acı soğan kabuğunu acıtır.

⁵² 1Çi=3.3cm

160. 무슨 말이 있는데 차는 말이 있다

Muneun mari inneunde chaneun mari itda

Isıran at olan yerde tekmeleyen at da vardır.

161. 무슨 호랑이는 뿔이 없다

Muneun horangineun ppuri eopda

Kaplanın dişi vardır, boynuzu yoktur.

162. 무던한 외며느리 없다

Mudeonhan oemyeoneuri eopda

Hassas olmayan tek gelin yoktur.⁵³

163. 무자식 상팔자

Mujaşik sangpalja

Çocuk sahibi olmamak daha rahattır.

Türk atasözü: Dağ başına kış gelir, insanın başına iş gelir.

164. 문을 나서면 손님같이 하고 일을 받으면 제사같이 한다

Muneul naseomyeon sonnimgachi hago ireul badeumyeon jesagachi handa

Çıkarken kılığına kıyafetine dikkat et, başkasının işini alırken yürekten yap.

165. 물과 불과 악처는 삼대재액

Mulgwa bulgwa akcheoneun samdaejaeak

Su, ateş ve kötü karı üç felakettir.

Türk atasözü: Kadının fendi, erkeği yendi.

166. 물만 밥이 목이 메다

Mulman babi mogi meda

Su ile karıştırılan pilav bile boyunda kalır.

⁵³ Tek gelinin Sizipsali zordur.

167. 물에 물 탄 듯 술에 술 탄 듯

Mure mul tan deut sure sul tan deut

Suya suyun karışması, alkole alkolün karışması gibidir.⁵⁴

168. 물은 건너 보아야 알고, 사람은 지내보아야 안다

Muleun geonneo boaya algo, salameun jinaeboaya anda

Deniz geçildikten sonra derinliği bilinir, insanlar da beraber zaman geçirince tanınır.

Türk atasözü : Bir kişiyle ya alışveriş etmeli ya yola gitmeli ki ne olduğu bilinsin.

169. 물이 깊어야 고기가 모인다

Muli gipeoya gogiga moinda

Deniz derinse balıklar gelir.⁵⁵

170. 물이 너무 맑으면 고기가 아니 모인다[산다]

Muri neomu malgeumyeon gogiga ani moinda[sanda]

Su çok temizse balık yaşamaz.

Türk atasözü: Sakınan göze çöp batar.

171. 뭇 사람에게 손가락질 받으면 병 없어도 죽는다

Mut saramege songarakjil badeumyeon byeong eopseodo jungneunda

Bin kişiden hücumu uğrayan insan hastalık olmadan ölür.

Türk atasözü: Yiğidi gam öldürür.

172. 미련은 먼저 나고 슬기는 나중 난다

Milyeoneun meonjeo nago seulgineun najung nanda.

Aptallık önce çıkar; akıllılık ise sonra.

Türk atasözü: Öfke önden gider, akıl arkadan gelir.

173. 미운 놈 떡 하나 더 준다

Miun nom tteok hana deo junda

⁵⁴ Herhangi bir konu hakkında kararsız ya da zayıf olma anlamına gelen bir mecazi söz.

⁵⁵ Erdemi çok olanı insanlar takip eder.

Sevmeyen çocuğa bir ekmek daha verin.

Türk atasözü: Yarım elma, gönül alma.

174. 미운 아이 먼저 품어라

Miun ai meonjeo pumeora

Sevmeyen çocuğu önce kucakla.

Türk atasözü: 1. Yarım elma, gönül alma. 2. Tatlı dil yılanı deliğinden çıkarır.

175. 미운 열 사위 없고 고운 외며느리 없다

Miun yeol sawi eopgo goun oemyeoneuri eopda

Nefret edilen on damat, sevilen tek gelin yoktur.

176. 믿는 도끼에 발등 찍힌다

Midneun dokkie baldeung jjighinda

Güvendiğin balta yüzünden ayağın yaralanır.

Türk atasözü: Çopten minareye deyme, yıkılır.

177. 밀가루 장사 하면 바람이 불고 소금 장사 하면 비가 온다

Milgaru jangsa hamyeon barami bulgo sogeum jangsa hamyeon biga onda

Un satıldığı zaman rüzgar eser, tuz satıldığı zaman yağmur yağar.

Türk atasözü: Sakınılan göze çöp batar.

178. 바늘 가는데 실 따라간다

Baneul ganeunde sil ttalaganda

İğne giderken ip takip eder.

Türk atasözü: Et tırnaktan ayrılmaz.

179. 바늘 도둑이 소도둑 된다

Baneul dodugi sododuk doenda

İğne hırsızlığı durdurulmazsa sonunda sığır çalınır.

Türk Atasözü: Et tırnaktan ayrılmaz.

Moğol atasözü: Hırsızlığın kökeni kesilmezse, geleceğin zararı çok olur (Gül 2010: 104).

180. 바다는 메워도 사람의 욕심은 못 채운다

Badaneun mewodo saramui yoksimeun mot chaeunda

Deniz doldurulabilir ama insanların hırsı doldurulamaz.

Türk atasözü: 1. Dilencinin ne torbası dolar, ne gözü doyar.

2. İnsan zengin oldukça tamah artar.

181. 바람 간 데 범 간다

Baram gan de beom ganda

Kaplan rüzgarla birlikte gider.

Türk atasözü: Et tırnaktan ayrılmaz.

182. 바람 따라 돛을 단다[올린다]

Baram ttara docheul danda[ollinda]

Rüzgara göre yelken takılır.

183. 발 없는 말이 천리 간다

Bal eobsneun mali cheonli ganda

Ayağı olmayan söz bin Li⁵⁶ gider.

Türk atasözü: Bir ağızdan çıkıp (çıkan) bin dile (ağza) yayılır.

Moğol atasözü: 1. At kaçıırırsan tutabilirsin, sözü kaçıırırsan tutamazsın (Gül 2010: 59). 2. Ağızdan çıkan söz, çabucak yayılır (Gül 2010: 66).

184. 발이 많은 벌레는 죽음에 이르러도 넘어지지 않는다

Bari maneun beolleneun jugeume ireureodo neomeojiji anneunda

Çok ayaklı böcek ölüme giderken düşmez.

Türk atasözü: Attan düşene yorgan döşek, eşekten düşene kazma kürek.

185. 밥 먹을 때는 개도 안 때린다

Bap meogeul ttaeneun gaedo an ttaerinda

Yemek yiyen köpek vurulmaz.

Türk atasözü: Tuz ekmek hakkını bilmeyen kör olur.

186. 밥 한 알이 귀신 열을 쫓는다

Bap han ari gwisin yeoreul jjonneunda

⁵⁶ bin Li = 400 km

Bir tane pilav on tane cin çıkarır.⁵⁷

Türk atasözü: Ata arpa, yiğide pilav.

187. 배 만 부르면 제 세상인 줄 안다

Bae man bureumyeon je sesangin jul anda

(İnsan) ancak karnı doyduğu zaman sanki kendinin dünyası olduğunu sanır.

Türk atasözü: Aç ne yemez, tok ne demez.

188. 배 먹고 이 닦기

Bae meokgo i dakgi

Armut yer, diş fırçalanır.

Türk atasözü: Bir taşla iki kuş vurmak.

189. 배 부르니까 평안감사도 부럽지 않다

Bae bureunikka pyeongangamsado bureopji anta

İnsan doyduğu zaman Pyongan ili⁵⁸'nin valisine bile gıpta etmez.

Türk atasözü: Aç doymam tok acıkmam sanır.

190. 배 썩은 것은 딸을 주고 밤 썩은 것은 며느리 준다

Bae sseogeun geoseun ttareul jugo, bam sseogeun geoseun myeoneuri junda

Kokan armut kıza, kokan kestane ise geline.

191. 백 번 듣는 것이 한 번 보는 것만 못하다

Baeg beon deudneun geosi han beon boneun geosman moshada

Yüz defa dinlemek, bir defa görmekten iyi olmaz.

Türk atasözü: Bin nasihatten bir musibet yeğdir.

Moğol atasözü: Kulak yalancı; göz gerçek (Gül 2010: 85).

192. 백지장도 맞들면 낫다

Baekjijangdo matdeulmyeon natda

Bir kağıt bile beraber tutarken daha kolay tutulur.

⁵⁷ Çok halsiz zamanda iyice yemek yiyip, kendine iyi bakan çabuk iyileşir.

⁵⁸ Joseon hanedanının büyük ili.

Türk atasözü: Bir elin nesi var iki elin sesi var.

Moğol atasözü: Tek kişinin yaptığı eksik, iki kişinin yaptığı mükemmel (Gül 2010: 94).

193. 뱀새가 황새를 따라가면 다리가 찢어진다

Baepsaega hwangsaereul ttaragameon dariga jjijeojinda

Çayırkuşu, leyleğin adımını takip ederse bacağı parçalanır.

Türk atasözü: Kaz yürüyüşü yürüyen tavuk boynunu kırar.

194. 벼 이삭은 익을수록 고개를 숙인다

Byeo isageun igeulsurok gogaereul suginda

Olgun başak başını eğer.

Türk atasözü: 1. Ağaç, meyvesi olunca başını aşağı salar. 2. Boş başağın başı dik olur.

195. 보기 좋은 떡이 먹기도 좋다

Bogi joeun tteogi meokgido jota

Güzel görünen pirinç keki daha kolay ve iyi yenilir.

196. 보리밥에 고추장이 제격이다

Boribabe gochujangi jegyeogida

Arpa pilavına Goçujang salça tam uygun olur.⁵⁹

197. 본래 사귀를 맺지 않았더라면 왜 사귀를 끊는 일이 있겠는가

Bollae sagwimeul maetji anatdeoramyeon wae sagwimeul kkeunneun iri itgenneunga

Esasen bir ilişki olmasaydı neden ilişki kesilir.

Türk atasözü: Abdalın dostluğu köy görününceye kadar.

198. 봄별에 그을리면 보던 임도 몰라본다

Bombyeote geueullimyeon bodeon imdo mollabonda

İlk baharın güneşinden yanan kişiyi sevgilisi bile tanımaz.

⁵⁹ Arpa pilavı ile Goçujang salça karıştırıp yemek çok lezzetlidir; yani iş yaparken uyumlu olmayı, durumu uyumlu yapmayı anlatıyor.

199. 부뚜막의 소금도 집어넣어야 짜다

Buttumagui sogeumdo jibeoneoeoya jjada

Mutfak rafındaki tuz bile yemeğe eklenirken tuzlu olur.

Türk atasözü: 1. Emek yoksa kazanç da yok. 2. Emeksiz yemek olmaz.

200. 부모가 온 효자가 되어야 자식이 반 효자

Bumoga on hyojaga doeoya jasigi ban hyoja

Anne baba ne kadar iyi bir evlat olsa onların çocukları da onların yarısı kadar iyi olur.

201. 부모가 자식을 걸 낳았지 속 낳았나

Bumoga jasigeul geot naatji sok naanna

Evebeyn evladını dünyaya getirir, onların gönlünü doğuramaz.

Türk atasözü: Evladı ben doğurdum ama gönlünü ben doğurmadım.

202. 부모가 착해야 효자가 난다

Bumoga chaghaeya hyojaga nanda

İyi anne babadan iyi çocuk çıkar.

Türk atasözü: Kurdun oğlu akıbet kurt olur.

203. 부모 말을 들으면 자다가도 떡이 생긴다

Bumo mareul deureumyeon jadagado tteogi saengginda

Anne babanın sözlerini dinleyen uyurken bile pirinç kekine sahip olur.

Türk atasözü: Ulu sözü dinlemeyen, uluyakalır.

204. 부부 싸움은 칼로 물 बे기

Bubuu ssaumeun kallo mul begi

Karı koca kavgası, bıçakla su kesimi gibidir.

205. 비둘기가 난 지 일 년에, 날아도 산꼭대기를 넘지 못한다

Bidulgiga nan ji il nyeone, narado sankkokdaegireul neomji motanda

Güvercin bir yıl uçarsa bile dağın tepesini geçemez.

206. 빈 수레가[달구지가] 요란하다

Bin surega[dalgujiga] yoranhada

Boş kağıdı çok gürültülüdür.

Türk atasözü: Boş fiçı çok langırdar.

207. 빌어 먹는 놈이 콩밥을 마다할까

Bireo meongneun nomi kongbabeul madahalkka

Dilenen kişi fasulye pilavını reddedemez.

Moğol atasözü: Üşüyen kişi elbiseyi reddetmez, acıkan kişi yemeyi reddetmez
(Gül 2010: 234).

208. 사공이 많으면 배가 산으로 간다[올라간다]

Sagongi maneumyeon baega saneuro ganda[ollaganda]

Kayıkçı fazla olursa, gemi dağa çıkar.

Türk atasözü: İki aslan bir posta sığmaz.

209. 사람 위에 사람 없고 사람 밑에 사람 없다

Salam wie salam eobsgo salam mite salam eobsa

İnsanın üstünde insan yok, altında da.

210. 사람은 백지 한 장의 앞을 못 본다

Sarameun baekji han jangui apeul mot bonda

İnsan bir beyaz kağıdı⁶⁰nın önünü göremez.

211. 사람은 속일 수 있어도 농사는 속일 수 없다

Sarameun sogil su isseodo nongsaneun sogil su eopda

İnsan aldatabilse de çiftçilik aldatmaz.

212. 사람은 얼굴보다 마음이 고와야 한다

Sarameun eolgulboda maeumi gowaya handa

İnsan kalbi yüzünden daha güzel olmalıdır.

Türk atasözü: Adamın yüz değil, özü güzel olsun.

213. 사람은 조석으로 변한다

Sarameun joseogeuro byeonhanda

İnsan her zaman değişir. = İnsanın kalbi (duyguları) günde 12 kere değişir.

⁶⁰ Bir beyaz kağıdı kapı olsa bile odanın içinde olanlar kapının dışındaki olayları bilemez
; Korenin geleneksel evde odanın kapıları beyaz kağıdıdır.

214. 사람은 하지 못하는 것이 없으나 오직 하늘만은 거짓을 용납하지 않는다

*Sarameun haji motaneun geosi eopseuna ojik haneulmaneun geojiseul
yongnapaji anneunda*

İnsanların yapamayacağı şey yoktur ama Tanrı yalanları affetmez.

215. 사람은 헌[때 묻은] 사람이 좋고 옷은 새 옷이 좋다

Sarameun heon[ttae mudeun] sarami joko oseun sae osi jota

İnsanın eskisi, kıyafetin yenisi iyidir.

Moğol atasözü: Kıyafetin yenisi, insanın yaşlısı (Gül 2010: 89).

216. 사람의 새끼는 서울로 보내고 마소 새끼는 시골[제주]로 보내라

Saramui saekineun seoullo bonaego maso saekineun sigol[jeju]ro bonaera

İnsan evladını Seul⁶¹e yolla, inek ve at evladını köy[Jeju adası⁶²]e yolla.

217. 사람의 속은 눈을 보아야 안다

Saramui sogeeun nuneul boaya anda

İnsanın gözüne bakılırsa içi anlaşılır.

Türk atasözü: Göz bir penceredir, gönüle bakar.

218. 사람의 혀는 뼈가 없어도 사람의 뼈를 부순다

Saramui hyeoneun ppyeoga eopseodo saramui ppyeoreul busunda

Kemiksiz dil kemikleri kırabilir.

Türk atasözü: Dilin cirmi küçük, cürmü büyük.

219. 사람이 돈이 없어서 못 사는 게 아니라 명이 모자라서 못 산다

Sarami doni eopseoseo mot saneun ge anira myeongi mojaraseo mot sanda

İnsan parası olmadığından değil hayat yetersiz olduğundan yaşayamaz.

Moğol atasözü: Balık, suyu kadar yüzer, insan, güzü kadar yaşar (Gül 2010: 150).

⁶¹ Güney Korenin başkenti.

⁶² Güney Korenin büyük bir adası.

220. 사람이 천 냥이면 눈이 팔백 냥이다

Sarami cheon nyangimyeon nuni palbaek nyangida

Bir insan bin Nyang⁶³sa göz sekiz yüz Nyangdır.

221. 사모(紗帽) 쓴 도둑놈

Samo sseun dodugnom

Devlet memuru hırsızlık yapar.

222. 사위는 백 년 손이요 며느리는 종신 식구라

Sawineun baek nyeon soniyo myeoneurineun jongsin sikgura

Damat yüz yıllık misafir, gelin ömür boyu ailedendir.

223. 사위는 백년지객(百年之客)이라.

Sawineun baengnyeonjigaegira

Bir damat yüz yıllık misafirdir.

224. 사위 반찬은 장모 눈썹 밑에 있다

Sawi banchaneun jangmo nunsseop mite itda

Damadın yediği kaynananın kaşının altındadır.⁶⁴

225. 사흘 굶어 아니 날 생각 없다

Saheul gulmeo ani nal saenggak eopda

Üç gün aç kalırsan her düşünceler aklına gelir.

Türk atasözü: Aç domuz darıdan çıkmaz.

226. 산 넘어 산이다

San neomeo sanida

Dağdan sonra yine dağ olur.

⁶³ Eski Kore parası.

⁶⁴ Kaynanalar damatlarını çok sevdikleri için onların ne yediğine hep dikkat ederler ve güzel yemekler yedirmeye çalışırlar.

227. 산도 허물고 바다도 메울 기세

Sando heomulgo badado meul gise

Dağı da yıkacak, denizi de dolduracak bir moral.⁶⁵

228. 산 밖에 난 범(호랑이)이요 물 밖에 난 고기라

San bakke nan beom(horangi)iyoy mul bakke nan gogira

Dağın dışında olan kaplan, suyun dışında olan balık.

Türk atasözü: Bağ bayırda, tarla çayırdı.

229. 산에서 물고기 잡기

Saneseo mulgogi japgi

Dağda balık tutulmaz.

Türk atasözü: Göle maya çalınmaz.

230. 산은 오를수록 높고 물은 건널수록 깊다

Saneun oreulsurok nopgo mureun geonneolsurok gipda

Dağ çıkıldıkça yüksek, deniz geçildikçe derindir.

231. 산이 높아야 골이 깊다

Sani nopaya gori gipda

Dağ yüksek olmalı ki, vadi de derin olsun.

232. 산 (사람) 입에 거미줄 치랴

San (saram) ibe geomijul chirya

Yaşayan kişinin ağzında örümcek ağ örmez.

233. 살아서 하루도 즐거움이 없었으나, 죽어서 만 대의 이름이 있다

Saraseo harudo jeulgeoumi eopseosseuna, jugeoseo man daeui ireumi itda

Yaşarken bir gün bile mutluluk yok, fakat öldükten sonra onbin kuşağa dek ismi olur.

Türk atasözü: Kör ölür badem gözlü olur, kel ölür sırma saçlı olur.

⁶⁵ Herhangi bir zor iş bile morale yapılıır.

234. 상전은 말은 믿고 살아도 종은 믿고 못 산다

Sangjeoneun mareun mitgo sarado jonggeun mitgo mot sanda

Efendi, kendi atına güvenir, ama kendi hizmetçisine güvenemez.

Türk atasözü: At yiğidin yoldaşdır.

235. 새끼그물로 범 잡는다

Saekkigeumulro beom jamneunda

Saman ipiyle ağ yapılırsa belki Kaplan yakalanır.

236. 생일날 잘 먹으려고 이레를 굶는다

Saengillal jal meogeuryeogo irereul gumneunda

Doğum gününde tıka basa yemek için yedi gün oruç tutulur.

237. 석 냥 짜리 말은 이빨도 들어보지 말라

Seok nyang jjari mareun ippaldo deureboji malla

At çok ucuzsa almak için dişlerine bile bakma.

Türk atasözü: Alabalığın çorbası olmaz, aptal adamın düşüncesi olmaz.

238. 선무당이 사람 죽인다

Seonmudangi salam juginda

Uzman olmayan şaman hastayı öldürür.

Türk atasözü: 1. Yarım hekim candan eder, yarım hoca dinden eder.

2. Ekmeği ekmekçiye ver, bir ekmek de üste ver.

239. 성내어 바위를 차니 발부리만 아프다

Seongnaeeo bawireul chani balburiman apeuda

Öfkeyle kayayı tekmeleyenin ayağı yaralanır.

Türk atasözü: 1. Öfkeyle kalkan zararlı oturur. 2. Keskin sirke küpüne zarar.

240. 성문에서 불난 것이 화가 연못 고기에 미친다

Seongmuneseo bullan geosi hwaga yeonmot gogie michinda

Şehirin dış kapısında çıkan yangın göldeki balıkları etkiler.

Türk atasözü: Dağda eşek ölür, zararı eve olur.

241. 세 끼 굶은 시어머니 상판 같다

Se kki gulmeun sieomeoni sangpan gatda

Üç öğün yemeyen, kayınannenin yüzü gibi olur.

242. 세 살 적 버릇 여든까지 간다.

Se sal jeog beoleus yeodeunkkaji ganda

Üç yaşındaki alışkanlık seksene kadar gider.

Türk atasözü: Yedisinde neyse Yetmişinde de olur.

243. 소가 말이 없어도 열두 가지 덕이 있다

Soga mari eopseodo yeoldu gaji deogi itda

İneğin söyleyecek lafı yoksa 12 tane erdemi vardır.

Türk atasözü: Sağılır ineğin buzağısı kesilmez.

244. 소경 잠자나 마나

Sogyong jamjana mana

Bir kör uyusa da uyumasa da aynıymış.

245. 소금도 곰팡 난다

Sogeumdo gompany nanda

Tuz bile küf kokar.

Türk atasözü: Olmaz olmaz deme, olmaz olmaz.

246. 소금 먹은 놈이 물컾다

Sogeum meogeun nomi mulkyeonda

Tuz yiyen adam suyu arar.

247. 소 뒷걸음질 치다 쥐 잡기

So dwitgeoreumjil chida jwi japgı

İnek arkaya adım atarak fare yakalar.

248. 소 힘도 힘이요 새 힘도 힘이다

So himdo himiyo sae himdo himida

Öküz gücü de güçtür, kuş gücü de güçtür.

Türk atasözü: Ummadığım taş baş yarar.

249. 손바닥으로 하늘 가리기

Sonbadageuro haneul garigi

El ayası ile gök yüzü kapatılmaz.

Türk atasözü: Güneş balçıkla sıvanmaz.

250. 쇠 귀에 경 읽기

Soe gwie Gyeong⁶⁶ ilggi

Sığırın kulağına kutsal kitap okuma.

Türk atasözü: Ahmak olana söz anlatmaktansa dağda domuz gütmek yeğdir.

251. 쇠뿔은 단김에 빼렸다

Soeppureun dangime ppaeraetda

İneğin boynuzunu birden sıyırmak gerekir.

Türk atasözü: Başlanan uçlanır.

252. 수박 겉 핥기

Subag geothaltgi

Karpuzun dışını yalama.⁶⁷

Türk atasözü: Kuru gayret çarık eskidir.

253. 술은 백약의 장(長)

Sureun baegyagui jang

İçki yüz ilacın birincisidir.⁶⁸

254. 술 한 잔 때문에 혹 그 눈에 눈물 낸다

Sul han jan ttaemuneuro hok geu nune nunmul naenda

Bir bardak içkiden dolayı göz yaşları dolar.

255. 시작이 반이다

Sijagi banida

⁶⁶ Budizmin kutsal kitabı.

⁶⁷ İstenilen ve arzu edilen biçimde değil, yaklaşık olarak yapmak.

⁶⁸ Eğer alkol uygun bir şekilde içilirse ilaçtan daha yararlı olduğunu anlatılan mecazi söz.

Başlama onun yarımıdır.

Türk atasözü: Başladığın iş yarım kalmaz.

256. 시장이 반찬이다

Sijangi banchanida

Açlık en iyi Bañçan⁶⁹dır.

Türk atasözü: Aç ne yemez, tok ne demez.

257. 시집 밥은 살이 찌고 친정 밥은 뼈 살이 찌다

Sijip babeun sari jjigo chinjeong babeun ppyeo sari jjinda

Gelin, kayınevindeki pilavdan kilo alır, kendi annesinin pilavından kemik bile kilo alır.

Türk atasözü: Kaynana pamuk ipliği olup raftan düşse gelinin başını yarar.

258. 시집살이 못하면 동리 개가 업신여긴다

Sijipsari motamyeon dongni gaega eopsinyeoginda

Sizipsali yürütemeyeni sokak köpeği bile hor görür.

259. 식은 죽도 불어[쉬어] 가며 먹어라

Sigeun jukdo bureo[swieo] gamyeo meogeora

Soğuk lapa bile yavaş yenilir.

Türk atasözü: Akıllı düşünceye kadar deli oğlunu evirir.

260. 신체의 병은 고칠 수 있으나 마음의 병은 고치기 어렵다

Sincheui byeongeun gochil su isseuna maeumui byeongeun gochigi eoryeopda

Vücutun hastalığı iyileşebilir fakat yüreğin hastalığı iyileşemez.

Türk atasözü: Bıçak yarası geçer (onulur), dil yarası geçmez (onulmaz).

261. 십 년을 같이 산 시어미 성도 모른다

Sip nyeoneul gachi san sieomi seongdo moreunda

On senedir aynı çatı altında yaşadığı kaynananın soyadını bile bilemez.

⁶⁹ Kore sofrasında pilav hariç tüm yemekler.

262. 십 년이면 강산[산천]도 변한다

Sip nyeonimyeon gangsan[sancheon]do byeonhanda

On yıl geçince ırmak ve dağ değişilir.

263. 싼 것이 비지떡

Ssan geosi bijitteok

Ucuz şeyler barbunyakabuğu ile pişirilen pirinç keki gibidir.

Türk atasözü: 1. Al malın iyisini, çekme kaygısını.

2. Ucuz etin yahnisi(suyu) tatsız(yavan) olur.

264. 썩은 나무는 기둥이 될 수 없고, 낮은 사람은 주관자가 될 수 없다

Sseogeun namuneun gidungi doel su eopgo, najeun sarameun jugwanjaga doel su eopda

Kokuşan ağaç ana direk olmaz, alçak insan yönetici olmaz.

Türk atasözü: 1. Çobandan padişah olur mu? Ağaçtan maşa olur mu?

2. Geminin burnunu gören değil, ufku gören kaptandır.

265. 쏘아 놓은 살이요, 옆지른 물이다

Ssoa noeun sariyo, eopjireun murida

Elimden giden ok, dökülen su.

Türk atasözü: Ok yaydan çıktı.

266. 쓴 말은 약이요, 달콤한 말은 병이다

Sseun mareun yağiyo, dalkomhan mareun byeongida

Acı söz ilaçtır, tatlı söz ise hastalık. (Dost acı söyler!)

Türk atasözü: Acı (kötü) söz insanı (adamı) dinden çıkarır, tatlı söz yılanı inden çıkarır.

Moğol atasözü: Tuz acı olsa da, yemeğe tat verir (Gül 2010: 87).

267. 아끼다 뚱 된다

Akkida ttong doenda

Kullanmazsan kullanılmaz olur.

Türk atasözü: Mal yemezsin malını şeytanlar yer.

268. 아내가 귀여우면 처갓집 말뚝 보고도 절한다

Anaega gwiyeoumyeon cheogatjip malttuk bogodo jeolhanda

Karısı güzel olan, kayınbabasının kazığına da secde eder.

269. 아내가 예쁘면 처갓집 울타리까지 예쁘다

Anaega yeppeumyeon cheogatjip ultarikkaji yeppeuda

Karısı güzel olana evinin çitleri bile güzel gelir.

270. 아내에게 한 말은 나도 소에게 한 말은 나지 않는다

Anaege han mareun nado soege han mareun naji anneunda

Sığıra söylenen söz yok olur, fakat eşe söylenen söz akar.

Türk atasözü: Arı sırrı karı sırrı.

271. 아내(본처)와 첩과의 싸움에 돌부처도 얼굴을 돌린다

Anae(boncheo)wa cheopgwauwi ssaume dolbucheodo eolgureul dollinda

Karı ve odalık kavga ederken Buda'nın heykeli bile yüz çevirir.⁷⁰

272. 아는 길도 물어가라

Aneun gildo muleogala

Bilinen yolda bile sorarak git.

273. 아니 땐 굴뚝에 연기 날까

Ani ttaen gulttuge yeongi nalkka

Ateş olmayan bacadan duman çıkmaz.

Türk atasözü: Ateş olmayan yerden duman çıkmaz.

274. 아들네 집 가 밥 먹고 딸네 집 가 물 마신다

Adeulle jip ga bap meokgo ttalle jip ga mul masinda

Oğlunun evine gidip yemek ye, kızının evine gidip su iç.

⁷⁰ İyi bir eş bile kocası başka kadını severse kocasına kızar ve kıskanır.

275. 아이는 작게 낳아서 크게 길러라

Aineun jagge nahaseo keuge gilleola

Büyük adam oluncaya kadar bebeği iyice besle.

276. 아이 말 듣고 배 탄다

Ai mal deudgo bae ttanda

Çocuğu dinleyerek armut koparılmış.⁷¹

277. 아이 보는 데는 찬물도 못 먹는다

Ai boneun deneun chanmuldo mot meongneunda

Çocukların önünde soğuk su bile içilmez.

278. 아이 싸움이 어른 싸움 된다

Ai ssaumi eoleun ssaum doenda

Çocukların kavgası babaların kavgası olur.

279. 아침에 까치가 울면 좋은 일이 있고 밤에 까마귀가 울면

대변(大變)이 있다

Achime kkachiga ulmyeon joeun iri itgo bame kkamagwiga ulmyeon daebyeoni itda

Sabah saksagan ağılarsa iyi bir şey vardır ve gece karga ağılarsa kötü bir şey olur.

280. 악으로 모은 살림 악으로 망한다

Ageulo moeun sallim ageulo manghanda

Kötülük ile kazanılan mülk kötülük ile mahvolur.

Türk atasözü: Yorulmadan kazanılan maldan bereket olmaz.

281. 안되는 사람은 자빠져도[뒤로 넘어져도] 코가 깨진다

Andoeneun sarameun jappajyeodo[dwiro neomeojyeodo] koga kkaejinda

Sirtüstü düşüldüğünde bile burun kırılır.

282. 안먹고 사는 장사가 없다

Anmeokgo saneun jangsaga eopda

⁷¹ Aptal adama kulak veren büyük hata yapar.

Yemeyen güçlü adam olmaz.

Türk atasözü: Ata arpa, yiğide pilav.

283. 안방 가면 시어머니 말이 옳고, 부엌 가면 며느리 말이 옳다

Anbang gamyeon sieomeoni mari olko, bueok gamyeon myeoneuri mari olta

Yatak odasında kaynana, mutfakta gelin haklıdır.

284. 안 본 용은 그러도 본 뱀은 못 그린다

An bon yongeun geuryeodo bon baemeun mot geurinda

Görmediğin ejderhayı çizebilirsin de gördüğün yılanı çizemezsin.⁷²

285. 암탉이 울면 집안이 망한다

Amtalgi ulmyeon jibani manghanda

Kadının sesi erkekten yükseğe aile mahvolur.

Türk atasözü: Ateşle oynama elini yakar, avratla oynama evini yakar.

286. 양반은 죽을 먹어도 이를 수신다.

Yangbaneun jugeul meogeodo ileul ssusinda.

Yangban çorba yedikten sonra da kürdan kullanır.

287. 어두은 밤에 눈꿈쩍이기로 누가 알꼬

Eodueun bame nunkkumjeogigiro nuga alkko

Karanlık gecede gözün hareketini hiç kimse bilemez.

288. 어머니가 의붓어머니면 친아버지도 의붓아버지가 된다

Eomeoniga uibseomeonimyeon chinabeojido uibusabeojiga doenda

Ana üvey olunca , öz baba da üvey baba olur.

Türk atasözü: Ana üvey olunca baba gavur olurmuş.

289. 어려움을 극복함에는 용기로써 하고, 어지러움을 다스림에는

지혜로써 한다

Eoryeoumeul geukbokameneun yonggirosseo hago, eojireoumeul daseurimeneun

⁷² Gözünün önündeki olayı gerçek olduğu gibi anlamak zor olduğunu anlatılan bir mecaz.

jihyerosseo handa

Cesurluk sıkıntıları yok eder; akıl, sorunları düzeltir.

290. 어린아이 말도 귀담아들어라

Eorinaiui maldo mattanghi gwie badadeuryeoya handa

Çocuğun sözüne de kulak verilmesi gerekir.

Türk atasözü: Akıl yaşta değil baştadır.

291. 어진 이는 가벼이 끊지 않고 슬기로운 이는 가벼이 원망하지 않는다

*Eojin ineun gabyeoi kkeunchi anko seulgiroun ineun gabyeoi wonmanghaji
anneunda*

İyi kalpli kolayca ilişkiyi kesmez, akıllı da kolayca içerlemez.

Türk atasözü : Küstüğün dağın odununu kesme.

292. 업신여기던 딸이 떡함지 이고 온다

Eopsinyeogideon ttari tteokamji igo onda

Köşeye atılan kız annesine bir lokma ekmek getirir.

293. 여우를 피해서 호랑이를 만났다

Yeoureul pihaeseo horangireul mannatda

Tilkiden kaçan aslanla karşılaşır.

Türk atasözü: Yağmurdan kaçarken doluya tutulmak.

294. 여윈 말이 짐 탐한다

Yeowin mari jim tamhanda

Zayıf at daha fazla yük ister.

Türk atasözü: 1. Harman dövmek keçinin işi değil. 2. Eyersiz ata yük olmaz.

295. 여자가 한을 품으면 오뉴월에도 서리가 내린다

Yeojaga haneul pumeumyeon onyuworedo seoriga naerinda

Kadın hırslanırken yazın bile kırağı yağır.

296. 여자는 사흘을 안 때리면 여우가 된다

YeoJaneun saheureul an ttaerimyeon yeouga doenda

Üç gün dövülmeven kadın tilkiye dönüşür.

Türk atasözü: Kızını dövmeyen, dizini döver.

297. 여자 삼십에는 꽃이 지고 남자 삼십에는 꽃이 핀다

Yeoja samsibeneun kkochi jigo namja samsibeneun kkochi pinda

Otuz yaşındaki kadın çiçeğin solmuş halidir, erkek ise çiçeğin açmış halidir.

298. 여자 셋이 모이면 상 위의 접시가 뱅뱅 돈다

Yeoja sesi moimyeon sang wiui jeopsiga baengbaeng donda

Üç kadın biraraya gelirse yemek masasındaki tabak bile döner.

Türk atasözü: Kadına, çocuğa, sarhoşa sırrını açma.

299. 여자의 말은 잘 들어도 패가하고 안들어도 망신한다

Yeojaui mareun jal deureodo paegahago andeureodo mangsinhand

Kadına kulak versen de ev mahvolur, vermesen de rezil olur.

Türk atasözü: Ateşle oynama elini yakar, avratla oynama evini yakar.

300. 여자는 제 고을 장날을 몰라야 팔자가 좋다

Yeojaneun je goeul jangnareul mollaya paljaga jota

Pazar yeri bile bilmeyen kadının hayatı güzel olur.

301. 열 길 물속은 알아도 한 길 사람의 속은 모른다

Yeol gil mulsogeun arado han gil saramui sogeeun moreunda

Derin suyun derinliği ölçülebilir ama bir insanın yüreği bilinemez.

Moğol atasözü: Yüzünü tanımak kolay, kalbini tanımak zor (Gül 2010: 160).

302. 열 번 찍어 아니 넘어가는 나무 없다

Yeol beon jjigeo ani neomeoganeun namu eobsda

On kere vurulan ağaç hepsi düşer.

303. 열 손가락 깨물어 안 아픈 손가락 없다

Yeol songarak kkaemureo an apeun songarak eopda

On parmağın onunu da ısırınca acısız parmak yoktur.

Türk atasözü: Beş parmağın hangisini kessen acımaz?

304. 열의 한 술 밥이 한 그릇 푼푼하다

Yeorui han sul babi han geureut punpunhada

Her on porsiyonluk yemekten bir kaşık alınırsa, bir porsiyonluk olur.

305. 오뉴월 감기는 개도 아니 걸린다[않는다]

Onyuwol gamgineun gaedo ani geollinda[alleunda]

Mayıs ve Haziran aylarında köpek bile grip olmaz.

306. 오라는 딸은 안 오고 온통[보기 싫은] 며느리만 온다

Oraneun ttareun an ogo ontong[bogi sireun] myeoneuriman onda

Sevilen kız gelmez her zaman sevilmeyen gelin gelir.

307. 오이 덩굴에서 가지 열리는 법은 없다

Oi deonggureseo gaji yeollineun beobeun eopda

Salatalık sarmaşığında patlıcan olmaz.

Türk atasözü: Ne ekersen onu biçersin.

308. 외모는 거울로 보고 마음은 술로 본다

Oemoneun geoullo bogo maeumeun sullo bonda

Dış görüntü aynadan yansılar, gönül ise içki girerken.

309. 외손뼉이 못 울고 한 다리로 가지 못한다

Oesonppyeogi mot ulgo han dariro gaji motanda

Tek el ayası seslenemez, bir bacak yürüyemez.

Türk atasözü: Bir elin nesi var, iki elin sesi var.

310. 욕구를 같이하는 이는 서로 미워하고, 근심을 같이하는 이는 서로

친하다

Yokgureul gachihaneun ineun seoro miwohago, geunsimeul gachihaneun ineun seoro chinhada

Birlikte istek olan öğrenir, beraber üzüntü duyan ise senli benli olur .

311. 우는 아이 젖 준다

Uneun ai jeoj junda

Ağlayan bebeğe süt verilir.

Türk atasözü: Ağlamayan bebeğe süt verilmez.

312. 울지 않는 아기 젖 주랴

Ulji anneun agi jeot jurya

Ağlamayan bebeğe süt verilmez.

Türk atasözü: Ağlamayana meme yok.

313. 울며 겨자 먹기

Ulmyeo gyeoja meoggi

Ağlayarak hardal yeme.⁷³

314. 원수는 외나무다리에서 만난다

Wonsuneun oenamun darieseo mannanda

Düşmanlar tek kütük köprüsünde buluşur.

315. 원숭이도 나무에서 떨어진다

Wonsungido namueseon tteoreojinda

Maymunlarda da ağaçtan düşer.

Türk atasözü: İmam bile okurken yanılır.

316. 음식은 갈수록 줄고 말은 갈수록 늘다

Eumsigeun galsurok julgo, mareun galsurok neunda

Yemek iletdikçe azalır, söz ise çoğalır.

Türk atasözü: Söz ağızdan çıkınca bin dile yayılır.

317. 음식은 한데 먹고 잠은 따로 자라

Eumsigeun hande meokgo jameun ttaro jara

Yemek birlikte yenilir, ancak yatak yeri ayrılır.

318. 의붓어미가 티를 내는 것이 아니라 의붓자식이 티를 낸다

Uibuseomiga tireul naeneun geosi anira uibutjasigi tireul naenda

Ü vey anne kötü davranmasa da üvey evlat uzak durur.

319. 이름난 잔치 배고프다=소문난 잔치에 먹을 것 없다

İreumnan janchi baegopeuda=Somunnan janchie meogeul geot eopda

Fazla söylenilen şölende aç kalınır.

320. 이마에 부은 물이 발뒤꿈치로 흐른다

İmae bueun muri baldwikkumchie heureunda

⁷³ İstemediği işi zorla yapmak.

Alına dökülen su topuklara doğru akar.

Türk atasözü: Baba koruk yer, oğlunun dişi kamaşır.

321. 이부자리 보고 발을 펴라

İbujari bogo bareul pyeora

Ayağını yorganına göre uzat.

Türk atasözü: Ayağını yorganına göre uzat.

322. 이 설움 저 설움해도 배고픈 설움이 제일

İ seorum jeo seorumhaedo baegopeun seorumi jeil

Acı şeylerin içinde en acı olanı açlıktır.

Türk atasözü: Aç gezmektense tok ölmek iyidir.

323. 일가 싸움은 개 싸움

İlga ssaumeun gaessaum

Akrabaların kavgası köpeklerin kavgası gibidir.

324. 일 년 시집살이 못하는 사람 없고 벼 한 섬 못메는 사람 없다

İl nyeon sijipsari motaneun saram eopgo byeo han seom monmeneun saram eopda

Bir senelik Sizipsali⁷⁴ yapmayan, bir çuval pirinç taşıyamayan biri yoktur.

325. 입은 비뚤어져도 말은 바로 해라

İbeun bittureojyeodo maleun baro haela

Ağzın eğrilse de doğru konuş.

Türk atasözü: Eğri oturup doğru konuşalım.

326. 자라 보고 놀란 가슴 솥뚜껑 보고 놀란다

Jara bogo nollan gaseum sotttukkeong bogo nollanda

Kaplumbağadan korkan kazan kapağından da korkar.

Türk atasözü: Yılan sokan ipten de korkar.

⁷⁴ Evlendikten sonra gelinin eşinin evinde kayın aile ile beraber yaşaması.

Moğol atasözü: Yılanın bir kere ısırıldığı insan, ağacın kökünden de korkar (Gül 2010: 36).

327. 자식 둔 골은 호랑이[범]도 돌아본다

Jasikdun goleun horangido dorabonda

Yavrusunu bırakan yere Kaplan da geri döner.

Türk atasözü: Ana baba rüşvetsiz dosttur.

328. 자식을 길러 봐야 부모 사랑을 안다

Jasigeul gilleo bwaya bumo sarangeul anda

Evlad, kendi evladını büyüttükten sonra anne babasının sevgisini anlar.

Türk atasözü: 1. Ata olmayan ata kadri bilmez. 2. Çoluğa çocuğa karışmayan, ana baba kadri bilmez.

329. 자식을 보기엔 아비만 한 눈이 없고 제자를 보기엔 스승만 한 눈이
없다

Jasigeul bogien abiman han nuni eopgo jejareul bogien seuseungman han nuni eopda

Evlada bakarken babasının gözü, öğrenciye de öğretmenin gözü en iyi.

330. 자식을 보기 전에 어머니를 보랬다

Jasigeul bogi jeone eomeonireul boraetda

Kızına bakmadan anasına bak.

Türk atasözü: Anasına bak, kızını al, kenarına bak, bezini al.

331. 장모는 사위가 곰보라도 예뻐하고 시아버지는 며느리가 빠드렁니에
애꾸라도 예뻐한다

Jangmoneun sawiga gomborado yeppeohago siabeojineun myeoneuriga ppeodeureongnie aekkurado yeppeohanda

Kaynana damadını çirkin olsa da güzel görür, kayınbaba gelinini dişlek ve tek gözlü olsa da güzel görür.

332. 자식 추기 반미친놈 계집 추기 온미친놈

Jasik chugi banmichinnom gyejip chugi onmichinnom

Tam aptal eşiyle övünür, yarım aptal ise çocuğuyla.

Moğol atasözü: Karını üç gün sonra değil, üç yıl sonra öv (Gül 2010: 98).

333. 작은 고추가 더 맵다

Jageun gochuga deo maebda

Küçük biber daha acıdır.⁷⁵

334. 작은 부자는 노력이 만들고 큰 부자는 하늘이 만든다

Jageun bujaneun noryeong mandeulgo keun bujaneun haneuri mandeunda

Küçük zengin çabası ile, büyük zengin gökten.

Moğol atasözü: Zenginlik Tanrıdan, fakirlik kaderden (Gül 2010: 78).

335. 잘 되면 충신, 못 되면 역적

Jal doemyeon chungsin, mos doemyeon yeogjeog

(İnsan) başarılıysa vefalı kul, başarısızsa düşman (kabul edilir).

336. 잘못은 네 눈먼 데 있는데 도랑에게 네가 왜 화내느냐

Jalmoeseun ne nunmeon de inneunde dorangege nega wae hwanaeneunya

Bir hata kör adama aitse, dereye neden öfkelenir.

337. 잘 자랄 나무는 떡잎부터 안다[알아본다]

Jal jaral namuneun teogipbuteo anda[arabonda]

Büyük olacak ağaç tomurcukten bellidir.

Türk atasözü: 1. Adam olacak çocuk bokundan belli olur.

2. Olacak oğlak çenekken bellidir.

338. 잘 실천하는 이라도 꼭 잘 말하지만은 못하고, 잘 말하는 이라도 꼭

잘 실천하지만은 못한다

Jal silcheonhaneun irado kkok jal malhajimaneun motago, jal malhaneun irado

kkok jal silcheonhajimaneun motanda

Çok uygulayan da her zaman iyi konuşamaz, iyi konuşan da uygulayamaz.

339. 잠결에 남의 다리 굵는다

Jamgyeore namui dari geungneunda

⁷⁵ Küçüklerin büyük olanlardan daha kuvvetli ve daha yetenekli olabileceğini anlatan söz.

Uykuda başkasının bacağını kaşırımış.

Türk atasözü: El elin eşeğini türkü çağırarak ararmış.

340. 장닭이 울어야 날이 새지

Jangdalgi ureoya nari saeji

Horoz öttüğünde gün aydınlanır.

Türk atasözü : Kadının şamdanı altın olsa mumunu dikecek erkektir.

Moğol atasözü: Baba ailedeki herkesin hanı, ağabey kardeşinin hanı (Gül 2010: 56).

341. 적게 먹으면 약주요 많이 먹으면 망주(亡酒)다

Jeokge meogeumyeon yakjuyo mani meogeumyeon mangjuda

Az içmek ilaç içkisidir, çok içmek çöküş içkisidir.

Türk atasözü: Keçi şarap içmiş, dağa kurt aramaya gitmiş.

Moğol atasözü: Çok gezen insan ayakkabısız, içkici insan paraız (Gül 2010: 72).

342. 전어 굽는 냄새에 나가던[나갔던] 며느리 다시 돌아온다

Jeoneo gumneun naemsae nagadeon[nagatdeon] myeoneuri dasi doraonda

Fırınlanmış Jeono balığının kokusu geçtiğinde çıkan gelin kokuyu duyarken geri döner.⁷⁶

343. 제사를 돕는 사람은 음식을 맛보고, 싸움을 돕는 사람은 몸을 다친다

Jesareul domneun sarameun eumsigeul matbogo, ssaumeul domneun sarameun momeul dachinda

Adak tapınmaya yardım edenler yemeğin tadına bakar, kavgaya yardım edenler ise yaralanır.

Türk atasözü: Ne ekersen onu biçersin.

344. 종로에서 뺨 맞고 한강에서[빙고에서] 눈 흘긴다

Jongnoeseo ppyam matgo, Hangang [bingo]eseo nun heulginda

Jongroda yanak vurulan başka yerde yan bakar.

⁷⁶ Jeono balığının şahane lezzetli olduğunu gösteren sözdür.

345. 좋은 노래도 장 들으면 싫다

Joeun noraedo jang deureumyeon silta

Kulağa güzel olan şarkı, her zaman işitilince sevilmez.

Türk atasözü: Hergün baklava börek yense bıılır.

346. 좋은 약은 입에 쓰다

Joeun yageun ibe sseuda

İyi ilaç ağzına acıdır.

347. 죄는 지은 대로 가고 덕은 닦은 대로 간다

Joeneun jieun daelo gago deogeun dakkeun daelo ganda

(İnsanın) Yaptığı günah soyuna ceza olur, yaptığı erdemler de soyuna bol bereket olur.

Türk atasözü: Baba koruk (erik) yer, oğlunun dişi kamaşır.

348. 죽 먹은 설거지는 딸 시키고 비빔 그릇 설거지는 며느리 시킨다

Juk meogeun seolgeojineun ttal sikigo bibim geureut seolgeojineun myeoneuri sikinda

(Kaynana) Çorba içtikten sonra bulaşığı kıza yıkadır, zor yemekten sonraki bulaşıkları geline yıkadır.

349. 죽사발이 웃음이요 밥사발이 눈물이라

Juksabari useumiyo bapsabari nunmurira

Çorba kasesinde mutluluk, pilav tabağında gözyaşı vardır.

Türk atasözü: Ekmeğimi al da dirliğimi alma.

350. 죽 쑤어 개 좋은 일 하였다

Juk ssueo gae joeun il hayeotda

Çorba pişirdim, köpeğe iyi geldi.

Türk atasözü: 1. Cefasını ben çektim, sefasını o sürdü.

2. Davulu biz çaldık, parsayı başkası topladı.

351. 죽어도 시집 울타리 밑에서 죽어라

Jugeodo sijip ultari miteseo jugeora

Ö leceksen de Sizib⁷⁷in içinde öl.

352. 죽어 석 잔 술이 살아 한 잔 술만 못 하다

Jugeo seok jan suri sara han jan sulman mot hada

Öldükten sonra üç bardak içkiden, yaşarken bir bardak içki iyidir.

Türk atasözü: Yarınki kazdan, bugünkü tavuk yeğdir.

Moğol atasözü: Yarın yağından bugünün ciğeri (iyidir) (Gül 2010: 38).

353. 죽은 자식 나이 세기

Jukeun jasig nai segi

Ölen çocuğun yaşı sayılmaz.

Türk atasözü: Ağlama ölü için, ağla deli için.

354. 중의 빗

Jungui bis

Budist rahibin tarağı (olmaz).

355. 쥐구멍에도 별 들 날 있다

Jwigumeongedo byeot deul nal itda

Fare deliğine bile bir gün güneş doğar.

Türk atasözü: Bulut arasında ay doğdu.

356. 지렁이도 밟으면 꿈틀한다

Jireongido balbeumyeon kkumteulhanda

Solucan ezilirse de hareket eder .

357. 지키는 사람 열이 도둑 하나를 못 당한다

Jikineun saram yeori doduk hanareul mot danghanda

On savunucu bir hırsız yakalayamaz.

⁷⁷ Kocanın ailesinin oturduğu ev.

358. 집안 귀신이 사람 잡아간다

Jiban gwisini saram jabaganda

Ailenin hortlağı insanları yakalayıp götürür.

Türk atasözü: 1. Kartala bir ok değımiş, yine kendi yeleşinden. 2. Ağaca balta vurmuşlar sapı bedenimden demiş.

359. 집 귀신이 된다

Jip gwisini doenda

Gelin kayınevinin hayaleti olur.

360. 집 떠나면 고생이다

Jip tteonamyeon gosaengida

Evinden ayrılırsan çile çekersin.

Türk atasözü: Kapı arkası bile gurbet.

361. 집이 가난하면 효자가 나고 나라가 어지러우면 충신이 난다

Jibi gananhameon hyojaga nago naraga eojireoumyeon chungsini nanda

Aile yoksulsa aileye bakacak evlat yetişir, ülkede sıkıntılar yaşanıyorsa kahramanlar yetişir.

362. 집이 위에서 새는데 아래에 있는 줄 안다

Jibi wieseo saeneunde arae inneun jul anda

Bir evin çatısında su akar ama altında aktığı sanılır.

Türk atasözü: Balık baştan kokar.

Moğol atasözü: Kaynağın başı temizse, sonu da temizdir (Gül 2010: 37).

363. 착한 며느리가 악처만 못하다

Chakan myeoneuriga akcheoman motada

İyi gelinden kötü karı daha iyidir.

364. 찬물도 위아래가 있다

Chanmuldo wiaraega itda

Soğuk su bile içerken büyük küçük sıra vardır.

Türk atasözü: Su küçüğün, söz (sofra, yemek) büyüğün.

365. 참외를 버리고 호박을 먹는다

Chamoereul beorigo hobageul meongneunda

Kavunu atıp kabağı yemek iyi değildir.

Türk atasözü: Attan indi eşeğe bindi.

366. 천리 길도 한 걸음부터

Cheonli gildo han geoleumbuteo

Bin Li yol da bir adımdan (başlar).

Türk atasözü: İlk atılan taş uzak düşer.

367. 천하에 유명한 준마도 장수를 만나야 하늘을 난다

Cheonhae yumyeonghan junmado jangsureul mannaya haneureul nanda

Dünyanın en ünlü, güzel atı bile komutanla uçar.

Türk atasözü: At, adımına göre değil, adamına göre yürür.

368. 첫 딸은 세간 밀천이다

Cheot ttareun segan mitcheonida

İlk kız evlat yenilen yemeğin anapası gibidir.

369. 친척, 친구가 많은 사람은 곤경에 빠져도 구원을 받는다

Chincheok chinguga maneun sarameun gongyeongge ppajyeodo guwoneul banneunda

Akraba ve arkadaşı çok olan zorluktan kurtarılır (kayırılır).

Türk atasözü: Attan düşene yorgan döşek, eşekten düşene kazma kürek.

370. 콩 심은 데 콩 나고 팥 심은 데 팥 난다

Kong simeun de kong nago pat simeun de pat nanda

Fasulye ekersen fasulye biçersin, mercimek ekersen mercimek.

Türk atasözü: Ne ekersen onu biçersin.

371. 콩으로 메주를 쑤다 하여도 곧이듣지 않는다

Kongeuro mejureul ssunda hayeodo gojideutji anneunda

(Yalancının) Soyadan Meju⁷⁸ yapıldığını sözüne de inanılmaz.
Türk atasözü: Çamın közü olmaz, yalancının sözü olmaz.

372. 큰 바람 뒤는 고요하다

Keun baram dwineun goyohada
Büyük rüzgarın arkası sessizliktir.

373. 티끌 모아 태산이다

Tikkeul moa taesanida
Toz toplanarak büyük dağ olur.
Türk atasözü: Damlaya damlaya göl olur.
Moğol atasözü: Damla birikince okyanus olur (Gül 2010: 90).

374. 팔이 안으로 굽지 밖으로 굽나

Pari aneuro gupji bakkeuro gumna
Kol içe kıvrılır, dışa kıvrılmaz.⁷⁹
Türk atasözü: Ağaç düşse de yakınına yaslanır.

375. 팔으로 메주를 쑤대도 곧이듣는다

Pateuro mejureul ssundaedo gojideunneunda
(Aptal) Kırmızı mercimekten Meju yapıldığına inanır.
Türk atasözü: Kazanın doğurdan inanan öldüğüne de inanır.

376. 피는 물보다 진하다

Pineun mulboda jinhada
Kan sudan daha koyudur.
Türk atasözü: Kardeşim olsun da kanlım olsun.

377. 하나를 보면 열을 안다

Hanaleul bomyeon yeoleul anda
Kısmı gören bütünü bilebilir.

⁷⁸ Korede meşhur olan Doinjang salça, Meju ile yapılır. Bu Meju kesin Soyadan yapılır.

⁷⁹ İnsanlar yakınlarına daha iyi davranırlar; daha fazla yardımcı olurlar.

378. 하늘 보고 침 뱉기

Haneul bogo chim baetgi

Göge bakarak tükürülmez.

Moğol atasözü: Yukarı atılan taş, kendisinin kafasına vurur (Gül 2010: 127).

379. 하늘에 두 해가 없다

Haneure du haega eopda

Gökyüzünde iki güneş olmaz.

Türk atasözü: 1. Bir çöplükte iki horoz ötmez. 2. İki aslan bir posta sığmaz.

380. 하늘은 스스로 돕는 자를 돕는다

Haneureun seuseuro domneun jareul domneunda

Tanrı çalışana yardım eder.

381. 하늘을 보아야 별을 따지

Haneureul boaya byeoreul ttaji

Gökyüzüne bakmayan yıldızı koparamaz.

Türk atasözü: 1. Bağa bak, üzüm olsun, yemeye yüzün olsun.

2. Aşure yemeye giden kaşığı cebinde taşır.

382. 하늘이 무너져도 솟아날 구멍이 있다

Haneuri muneojyeodo sosanal gumeongi itda

Gökyüzü çökse de bir çıkış vardır.

Türk atasözü: 1. Gün doğmadan neler doğar.

2. Çıkmadık candan umut kesilmez.

383. 하룻강아지 범 무서운 줄 모른다

Harut gangaji beom museowunjul moreunda

Bir günlük köpek kaplandan korkmaz.

Türk atasözü: Cahil cesur olur.

384. 한 말에 두 안장이 없다

Han male du anjang eopda

Bir ata iki semer vurulmaz.

Türk atasözü: Bir koltukta iki karpuz taşınmaz.

385. 한 부모는 열 자식을 거느려도 열 자식들은 한 부모를 못 거느린다

Han bumoneun yeol jasigeul geoneuryeodo yeol jasikdeureun han bumoreul mot geoneurinda

Bir anne baba on çocuğuna bakar da, on çocuğu anne babasına bakamaz.

Türk atasözü: 1. Bir ana baba yüz evlada bakar da, yüz evlat bir ana babasına bakamaz.

2. Bir baba dokuz evladı besler, dokuz evlat bir babayı beslemez.

386. 한 술 밥에 배부르랴

Han sul babe baebuleulya

Bir kaşık pilavdan doyulmaz.

387. 혀 아래 도끼 들었다

Hyeo arae dokki deureotda

Dilin altında balta vardır.

Türk atasözü: Dil kılıçtan keskindir.

388. 형 만한 아우 없다

Hyeong manhan au eobsda

Ağabey gibi küçük kardeş yok.

389. 호랑이가 고슴도치를 놓고 하품만 한다

Horangiga goseumdochireul noko hapumman handa

Kaplan, kirpiyi bırakıp sadece esner.

Türk atasözü: Korku dağları bekletir(aşırır).

390. 호랑이 개 놀리 듯 한다

Horangi gae nolli deut handa

Kaplan köpekle oynuyormuş gibi yapar.⁸⁰

391. 호랑이 굴에 들어가야 호랑이 새끼를 잡는다

Horangi gure deureogaya horangi saekkiireul jamneunda

⁸⁰ Güçlü bir insanın zayıf bir insana dıştan iyi davranıp, aslında içten kötülüğünü istediği durumları anlatan bir sözdür.

Kaplanın yavrusunu yakalamak için kaplan inine girmek gerekir.

Türk atasözü: Gülü seven dikenine katlanır.

392. 호랑이는 제 새끼를 벼랑에서 떨어뜨려 본다[보고 기른다]

Horangineun je saekki-reul byeorangeseo tteoreotteuryeo bonda[bogo gireunda]

Kaplan kendi yavrusunu yardan düşürüp besler.

393. 호랑이도 쏘아놓고 나면 불쌍하다

Horangido ssoanoko namyeon bulssanghada

Kaplan bile ok atıldıktan sonra perişan görünür.

394. 호랑이도 제 말하면 온다

Holangido je malhamyeon onda

Kaplan hakkında konuşursan kaplan da gelir.

Türk atasözü: İti an çomağı hazırla, iyi insan lafın üstüne gelir.

395. 호랑이를 그리려다가 강아지[고양이]를 그린다

Horangireul geuriryedaga gangaji[goyangi]reul geurinda

Kaplan çizmeye çalışırken köpek (kedi) çizer.

Türk atasözü: Dağ doğura doğura bir tavşan doğurmuş.

396. 호랑이 말 타고 산천 유람한다

Horangi mal tago sancheon yuramhanda

Kaplan ata binip dağlarda gezer.⁸¹

397. 호랑이 무서워 하는 놈은 산에 못 간다

Horangi museowo haneun nomeun sane mot ganda

Kaplardan korkan dağa gidemez.

398. 호랑이 새끼는 자라면 사람을 물고야 만다

Horangi saekki-neun jaramyeon saram-eul mulgoya manda

Kaplanın yavrusu büyünce insanı ısırır.

399. 호랑이 없는 골에 토끼가 왕 노릇 한다

Horangi eomneun gore tokkiga wang noreut handa

⁸¹ Hiç olmayacak bir işin yapılabileceğini anlatan bir mecazdır.

Kaplanın olmadığı yerde tavşan egemenlik kurar.

Türk atasözü: Aslanın olmadığı yerde çakallar kral olur.

Moğol atasözü: Şamanın olmadığı yerde ruhlar delirir, boğanın olmadığı yerde öküz delirir (Gül 2010: 81).

400. 호랑이에게 물려가도 정신만 차려라

Holangiege mullyeogado jeongsinman chalyeola

Kaplana yakalansan da kendine gel.

3. BÖ LÜ M

KORE VE TÜRK ATASÖZLERİNDE ORTAK DÜŞÜNCE DÜ NYASI

Bu çalışmada toplam 400 tane Kore atasözü incelendi. Bu atasözlerinden Türkçeye aynı veya benzer 227 tane Kore atasözü bulundu. Altay Dilleri Teorisi⁸²'ne göre dilleri akraba sayılan ve kadim zamanlardan itibaren ortak yaşayış ve düşünce tarzının özellikleri görülen Kore ve Türk milletlerinin atasözlerinde ortak düşünce dünyasına ait izler görülmektedir. Bu atasözlerini incelerken ayrıca tespit edebildiğimiz Moğol atasözlerinden de örnekler vermeye çalıştık. Altay halkları kabul edilen Kore, Türk ve Moğol halklarının ortak düşünce dünyasının tespitinde atasözleri çok önemli bilgiler vermektedir. Çalışmanın bu bölümünde ortak düşünce tarzını gösteren atasözleri incelenmektedir:

3.1. KORE, TÜRK VE MOĞOL ORTAK DÜŞÜNCE DÜNYASINA AİT ATASÖZLERİ,

Altay halklarından olan Kore, Türk ve Moğol halklarının ortak düşünce dünyasına ait atasözleri, onların kadim geçmişlerinden de izler taşımaktadır ve bu atasözleri günümüze kadar dilden dile söylenerek ulaşmıştır.

1. 닭의 부리가 될지라도 소의 꼬리는 되지 마라

Dalgui buriga doeljirado soui kkorineun doeji mara

Horozun ağzı olmak sığırın kuyruğu olmaktan iyidir.

Türk atasözü: Baş ol da eşek başı (soğan başı) ol.

Öküz adakı bolgınça buzagu başı bolsa yeg (DLT I 59) (Gül 2010: 29).

⁸² Tuna, O. N. (1983). *Altay Dilleri Teorisi*, Türk Dünyası Araştırmaları, cilt 25.

“Öküz ayağı olacağına, buzağı başı olmak yeğdir.” (Gül 2010: 29).

Moğol atasözü: 1. Kaplanın kuyruğu olacağına sineğin başı ol.

2. Filin kuyruğu olacağına farenin başı ol (Gül 2010: 30).

2. 쓴 말은 약이요, 달콤한 말은 병이다

Sseun mareun yagiyo, dalkomhan mareun byeongida

Acı söz ilaçtır, tatlı söz ise hastalık (Dost acı söyler!).

Türk atasözü: Acı (kötü) söz insanı (adamı) dinden çıkarır, tatlı söz yılanı ininden çıkarır.

Moğol atasözü: Tuz acı olsa da, yemeğe tat verir (Gül 2010: 87).

3. 신체의 병은 고칠 수 있으나 마음의 병은 고치기 어렵다

Sincheui byeongeun gochil su isseuna maeumui byeongeun gochigi eoryeopda

Vücudun hastalığı iyileşebilir; fakat yüreğin hastalığı iyileşmez.

Türk atasözü: Bıçak yarası geçer (onulur), dil yarası geçmez (onulmaz).

Moğol atasözü: Bıçak yarası iyileşir, kelime yarası iyileşmez (Gül 2010: 114).

4. 많이 생각하고 적게 말하고 더 적게 써라

Manhi saenggaghago jeogge malhago deo jeogge sseola

Çok düşün, az konuş, daha az tüket.

Türk atasözü: 1. Az söyle, çok dinle. 2. Vakitsiz öten horozun başını keserler.

Moğol atasözü: Çok kez düşün bir kez söyle (Gül 2010: 125).

5. 말은 적을수록 좋다

Maleun jeogeulsulog johda

Konuşma azsa daha iyidir.

Türk atasözü: 1. Az söyle, çok dinle. 2. Söz gümüşse sükut altındır.

3. İki dinle bir söyle.

Moğol atasözü: 1. Söylenen söz gümüş, söylenilmemiş söz altındır.
2. Yedi defa ölç, bir defa kes (Gül 2010: 34-35).

6. 장닭이 울어야 날이 새지

Jangdalgi ureoya nari saeji

Horoz öttüğünde gün aydınlanır.

Türk atasözü : Kadının şamdanı altın olsa mumunu dikecek erkektir.

Moğol atasözü: Baba ailedeki herkesin hanı, ağabey kardeşinin hanı (Gül 2010: 56).

7. 백 번 듣는 것이 한 번 보는 것만 못하다

Baeg beon deudneun geosi han beon boneun geosman moshada

Yüz defa dinlemek, bir defa görmekten iyi olmaz.

Türk atasözü: Bin nasihatten bir musibet yeğdir.

Moğol atasözü: Kulak yalancı; göz gerçek (Gül 2010: 85).

8. 죽어 석 잔 술이 살아 한 잔 술만 못 하다

Jugeo seok jan suri sara han jan sulman mot hada

Öldükten sonra üç bardak içkiden, yaşarken bir bardak içki iyidir.

Türk atasözü: Yarınki kazdan, bugünkü tavuk yeğdir.

Moğol atasözü: Yarının yağından bugünün ciğeri (iyidir) (Gül 2010: 38).

9. 빌어 먹는 놈이 콩밥을 마다할까

Bireo meongneun nomi kongbabeul madahalkka

Dilenen kişi fasulye pilavını reddedemez.

Türk atasözü: 1. Aç olana acı soğan baklava. 2. Açlıkta darı ekmeği baldan tatlıdır.

Moğol atasözü: Üşüyen kişi elbiseyi reddetmez, acıkan kişi yemeyi reddetmez (Gül 2010: 234).

10. 먼 사촌보다 가까운 이웃이 낫다

Meon sachonboda gakkaun iusi natda

Yakın komşu uzak akrabadan iyidir.

Türk atasözü: Yakın (hayırlı) dost (komşu) uzak (hayırsız) hısımdan (akrabadan) yeğdir (iyidir).

Moğol atasözü: Bencil insanlardan(akrabalardan) yabancı insan daha iyidir (Gül 2010: 89).

11. 먹을 것을 보면 세 치를 못 본다

Meogeul geoseul bomyeon se chireul mot bonda

Yiyecekleri görünce üç Ç i bile göremez.

Türk atasözü: 1. Aç aman bilmez çocuk zaman bilmez.

2. Açın gözü ekmek teknesinde olur.

Moğol atasözü: Açın gözüne okyanus az görünür (Gül 2010: 78).

12. 먹기는 혼자 먹어도 일은 혼자 못 한다

Meokgineun honja meogedo ireun honja mot handa

Tek başına yemek yenilir, fakat tek başına iş yapılamaz.

Türk atasözü : Yalnız taş, duvar olmaz.

Moğol atasözü: Tek kişinin yaptığı eksik, iki kişinin yaptığı mükemmel (Gül 2010: 94).

13. 마음이 열두 번씩 변사(變詐)를 한다

Maeumi yeoldu beonssig byeonsaleul handa

Yürek on iki kere değişir.

Türk atasözü: Adamın alacası içinde, hayvanın alacası dışında.

Moğol atasözü: Yılanın alacası dışında, insanın alacası içinde (Gül 2010: 457).

14. 뛰는 놈 위에 나는 놈 있다

Twineun nom wie naneun nom itda

Koşandan uçan vardır.

Türk atasözü: El elden üstündür.

Moğol atasözü: Güreşçiden üstün güreşçi, adamdan üstün adam (vardır) (Gül 2010: 80).

15. 남편을 잘 못 만나면 당대 원수, 아내를 잘 못 만나도 당대 원수

Nampyeoneul jal mot mannamyeon dangdae wonsu, anaereul jal mot mannado dangdae wonsu

Kötü koca ömür boyu düşmanıdır, kötü karı da ömür boyu düşmanıdır.

Türk atasözü: Yerine düşmeyen gelin yerine yerine, boyuna düşmeyen esvap sürüne sürüne eskir.

Moğol atasözü: Sabah erken sarhoş olursan bir günlük acıdır, vicdansız eş alırsan bir ömür boyu acıdır (Gül 2010: 125).

16. 남의 자식 홍보지 말고 내 자식 가르쳐라

Namui jasik hyungboji malgo nae jasik gareuchyeora

Başkasının çocuğunda kusur arama kendi çocuğunu iyi yetiştir.

Türk atasözü: İğneyi kendine çuvaldızı başkasına batır.

Moğol atasözü: Başkasıyla alay etmeden önce kendine bir bak (Gül 2010: 83).

17. 급히 먹는 밥이 목이 멘다

Geupi meongneun babi mogi menda

Hızlı pilav yersen boğazında kalır.

Türk atasözü: 1. Acele işe şeytan karışır. 2. Acele giden ecele gider.

Moğol atasözü: Acele iş yapma (Gül 2010: 80).

18. 그 아버지에 그 아들

Geu abeojie geu adeul

Oğlan babasına çeker.

Türk atasözü: 1. Armut ağacı elma vermez. 2. Armut dalının dibine düşer.

3. Her şey damarına çeker.

Moğol atasözü: Baba oğulun karakteri bir, yüklü devenin bacağı bir (Gül 2010: 57).

19. 고운 자식 매로 키운다

Goun jasik maero kiunda

İyi evlat dayakla büyütülür.

Türk atasözü: Kızını dövmeyen dizini döver.

Moğol atasözü: Dayaksız büyüyen çocuk, gemsiz ata benzer (Gül 2010: 87).

20. 고기도 먹어 본 사람이 많이 먹는다

Gogido meogeo bon sarami mani meongneunda

Bir kere et yiyen insan tadını alınca daha çok yer.

Türk atasözü: 1. İnsan demiri döve döve demirci olur. 2. Alışmış kudurmuştan beterdir.

Moğol atasözü: Tadını bilen karga on üç kere döner (Gül 2010: 66).

21. 가지 많은 나무에 바람 잘 날이 없다

Gaji maneun namue baram jal nari eopda

Dalı çok olan ağacın rüzgarsız günü yoktur.

Türk atasözü: Evladın var mı, derdin var.

Moğol atasözü: Çocuksuz insanın gözü yaşlı, çocuğu olan insanın da kucağı ıslaktır (Gül 2010: 148).

22. 이마에 부은 물이 발뒤꿈치로 흐른다

İmae bueun muri baldwikkumchie heureunda

Alına dökülen su topuklara doğru akar.

Türk atasözü: Baba koruk yer, oğlunun dişi kamaşır.

Moğol atasözü: Babanın söylediğini çocuğu yapar (Gül 2010: 56).

23. 집이 위에서 새는데 아래에 있는 줄 안다

Jibi wieseo saeneunde arae inneun jul anda

Bir evin çatısında su akar ama altında aktığı sanılır.

Türk atasözü: Balık baştan kokar.

Moğol atasözü: Kaynağın başı temizse, sonu da temizdir (Gül 2010: 37).

24. 자라 보고 놀란 가슴 솥뚜껑 보고 놀란다

Jara bogo nollan gaseum sottukkeong bogo nollanda

Kaplumbağadan korkan kazan kapağından da korkar.

Türk atasözü: Yılan sokan ipten de korkar.

Moğol atasözü: Yılanın bir kere ısırıldığı insan, ağacın kökünden de korkar (Gül 2010: 36).

25. 티끌 모아 태산이다

Tikkeul moa taesanida

Toz toplanarak büyük dağ olur.

Türk atasözü: Damlaya damlaya göl olur.

Moğol atasözü: Damla birikince okyanus olur (Gül 2010: 90).

26. 호랑이 없는 골에 토끼가 왕 노릇 한다

Horangi eomneun gore tokkiga wang noreut handa

Kaplanın olmadığı yerde tavşan egemenlik kurar.

Türk atasözü: Aslanın olmadığı yerde çakallar kral olur.

Moğol atasözü: Şamanın olmadığı yerde ruhlar delirir, boğanın olmadığı yerde öküz delirir (Gül 2010: 81).

27. 바늘 도둑이 소도둑 된다

Baneul dodugi sododuk doenda

İğne hırsızlığı durdurulmazsa sonunda sığır çalınır.

Türk Atasözü: Yılan küçükken boğulur.

Moğol atasözü: Hırsızlığın kökeni kesilmezse, geleceğin zararı çok olur (Gül 2010: 104).

28. 적게 먹으면 약주요 많이 먹으면 망주(亡酒)다

Jeokge meogeumyeon yakjuyo mani meogeumyeon mangjuda

Az içmek ilaç içkisidir, çok içmek çöküş içkisidir.

Türk atasözü: Keçi şarap içmiş, dağa kurt aramaya gitmiş.

Moğol atasözü: Çok gezen insan ayakkabısız, içkici insan paraız (Gül 2010: 72).

3.2. KORE VE TÜRK ORTAK DÜŞÜNCE DÜNYASINA AİT ATASÖZLERİ

Kore ve Türk düşünce yapısını gösteren yüzlerce atasözü bulunmaktadır. Sosyal yaşam insanlara yaşadıkları tecrübeleri dile getirmeyi ve atasözleri ile öğüt vermeyi öğretmektedir. Tabii ki sosyal yaşam içinde bir çok millet, karşılaştığı olaylar sonucunda elde ettiği tecrübeleri atasözü haline getirmiştir. Mesela, Koreliler ve Türkler, dünyada yapılan her iyi işin sonucunda iyiliğin; kötü işin sonucunda da kötülüğün olacağına inanmaktadırlar:

1. 제사를 돕는 사람은 (음식을) 맛보고, 싸움을 돕는 사람은 (몸을) 다친다

Jesareul domneun sarameun (eumsigeul) matbogo, ssaumeul domneun sarameun (momeul) dachinda

Adak tapınmaya yardım edenler yemeğin tadına bakar, kavgaya yardım edenler ise yaralanır.

Türk atasözü: Ne ekersen onu biçersin.

2. 콩 심은 데 콩 나고 팥 심은 데 팥 난다

Kong simeun de kong nago, pat simeun de pat nanda

Fasulye ekilen yerde fasulye çıkar, mercimek ekilen yerde de mercimek.

Türk atasözü: Ne ekersen onu biçersin.

3. 오이 덩굴에서 가지 열리는 법은 없다

Oi deonggureseo gaji yeollineun beobeun eopda

Salatalık sarmaşığında patlıcan olmaz.

Türk atasözü: Armut ağacı elma vermez.

4. 고운 일 하면 고운 밥 먹는다

Goun il hamyeon goun bap meongneunda

Güzel bir işi yapan, güzel bir yemek yer.

Türk atasözü: 1. Ne ekersen onu biçersin. 2. Başkasına minder atan, kendi altına atar.

5. 돌로 치면 돌로 치고 떡으로 치면 떡으로 친다

Dollo chimyeon dollo chigo tteogeuro chimyeon tteogeu

Taşla vurursan taşla vurulursun, pirinç kekiyle vurursan pirinç kekiyle vurulursun.

Türk atasözü: İyilik eden iyilik bulur, kötülük eden kötülük bulur.

6. 못 된 송아지 엉덩이에 뿔난다

Mot doen songaji eongdeongie ppullanda

Yaramaz dananın poposundan boynuz çıkar.

Türk atasözü: 1. Acı soğan kabuğunu acıtır. 2. Keskin sirke küpüne zarar.

7. 성내어 바위를 차니 발부리만 아프다

Seongnaeeo bawireul chani balburiman apeuda

Öfkeyle kayayı tekmeleyenin ayağı yaralanır.

Türk atasözü: 1. Öfkeyle kalkan zararlar oturur. 2. Keskin sirke küpüne zarar.

8. 악으로 모은 살림 악으로 망한다

Ageulo moeun sallim ageulo manghanda

Kötülük ile kazanılan mülk kötülük ile mahvolur.

Türk atasözü: Ne ekersen onu biçersin.

9. 적게 먹으면 약주요 많이 먹으면 망주(亡酒)다

Jeokge meogeumyeon yakjuyo mani meogeumyeon mangjuda

Az içmek ilaç içkisidir, çok içmek çöküş içkisidir.

Türk atasözü: Keçi şarap içmiş, dağa kurt aramaya gitmiş.

10. 죄는 지은 대로 가고 덕은 닦은 대로 간다

Joeneun jieun daelo gago deogeun dakkeun daelo ganda

(İnsanın) yaptığı günah soyunu cezalandırır, yaptığı erdemler de soyuna bol bereket olur.

Türk atasözü: 1. Ne ekersen onu biçersin. 2. Baba koruk (erik) yer, oğlunun dişi kamaşır.

Koreliler ve Türkler, dilin önemini kavramışlardır ve ağızdan çıkan bir sözün keskin bıçaktan daha tehlikeli ve daha yaralayıcı olduğuna inanmaktadır. Bu yüzden konuşmaktan çok bilgileri dinlemek, söz söylemeden önce iyice düşünmek, dedikodu yapmamak ve az konuşmak her iki halk tarafından da değerli kılınmıştır. Aynı düşünceleri Moğol atasözlerinde de görmek mümkündür.

1. 많이 생각하고 적게 말하고 더 적게 써라

Manhi saenggaghago jeogge malhago deo jeogge sseola

Çok düşün, az konuş, daha az tüket.

Türk atasözü: 1. Az söyle, çok dinle. 2. Vakitsiz öten horozun başını keserler.

2. 혀 아래 도끼 들었다

Hyeo arae dokki deureotda

Dilin altında balta vardır.

Türk atasözü: Dil kılıçtan keskindir.

3. 말은 적을수록 좋다

Maleun jeogeulsulog johda

Konuşma az ise daha iyidir.

Türk atasözü: 1. Az söyle, çok dinle. 2. Söz gümüşse sükut altındır.

3. İki dinle bir söyle.

4. 쓴 말은 약이요, 달콤한 말은 병이다

Sseun mareun yagiyo, dalkomhan mareun byeongida

Acı söz ilaçtır, tatlı söz ise hastalık (Dost acı söyler!).

Türk atasözü: Acı (kötü) söz insanı (adamı) dinden çıkarır, tatlı söz yılanı inden çıkarır.

5. 발 없는 말이 천리 간다

Bal eobsneun mali cheonli ganda

Ayak olamayan söz bin Li gider.

Türk atasözü: Bir ağızdan çıkıp (çıkan) bin dile (ağza) yayılır.

6. 입은 비뚤어져도 말은 바로 해라

İbeun bittureojyeodo maleun baro haela

Ağzın eğrilse de doğru konuş.

Türk atasözü: Eğri oturup doğru konuşalım.

7. 말 한 마디로 천냥 빛을 갚는다

Mal han madiro cheonnyang bijeul gamneunda

Bir söz bin Nyang borcu öder.

Türk atasözü: Bir selam bin hatır yapar.

8. 낮 말은 새가 듣고 밤 말은 쥐가 듣는다

Naj maleun saega deudgo bam maleun jwiga deudneunda

Gündüz konuşmasını kuşlar duyar, gece konuşmasını ise fare duyar.

Türk atasözü: Duvarda fare var, farenin kulağı var; öyleyse duvarın kulağı var.

9. 아내에게 한 말은 나도 소에게 한 말은 나지 않는다

Anaege han mareun nado soege han mareun naji anneunda

Sığıra söylenen söz yok olur, fakat eşe söylenen söz akar.

Türk atasözü: İki dudak arasından çıkan iki günde dünyaya yayılır.

10. 여자 셋이 모이면 상 위의 접시가 뱅뱅 돈다

Yeoja sesi moimyeon sang wiui jeopsiga baengbaeng donda

Üç kadın bir araya gelirse yemek masasındaki tabak bile döner.

Türk atasözü: Kadına, çocuğa, sarhoşa sırrını açma.

11. 어린아이 말도 귀담아 들어라

Eorinaiui maldo gwiedama deureora

Çocuğun sözüne de kulak verilmesi gerekir.

Türk atasözü: Akıl yaşta değil baştadır.

12. 사람의 혀는 뼈가 없어도 사람의 뼈를 부순다

Saramui hyeoneun ppyeoga eopseodo saramui ppyeoreul busunda

Kemiksiz dil kemikleri kırabilir.

Türk atasözü: Dilin cirmi küçük, cürmü büyük.

Kore ve Türk halkları akıllı olmayı, bilgi edinmeyi, yaşadıklarından ve öğrendiklerinden tecrübe etmeyi öğütler. Bu öğütleri verirken de atasözlerinde doğadan unsurları ve tanıdıkları hayvanların özelliklerini de örnek olarak verirler:

1. 하룻강아지 범 무서운 줄 모른다

Harut gangaji beom museowunjul moreunda

Bir günlük köpek kaplandan korkmaz.

Türk atasözü: Cahil cesur olur.

2. 쇠 귀에 경 읽기

Soe gwie Gyeong ilggi

Sığırın kulağına kutsal kitap okuma.

Türk atasözü: Ahmak olana söz anlatmaktansa dağda domuz gütmek yeğdir.

3. 손바닥으로 하늘 가리기

Sonbadageuro haneul garig

El ayası ile gök yüzü kapatılmaz.

Türk atasözü: Güneş balçıkla sıvanmaz.

4. 개구리 올챙이 적 생각 못 한다

Gaeguri olchaengi jeok saenggak mot handa

Kurbağa bir zamanlar yavru olduğunu aklına getirmez.

Türk atasözü: 1. Besle büyük danayı tanımasın anayı.

2. Cıvcıv yumurtadan çıkmış kabuğunu beğenmemiş.

5. 말[소] 잃고 외양간 고친다

Mal[so] ilko oeyanggan gochinda

At[sığır] kaybettikten sonra ahır onarılır.

Türk atasözü: At çalıdıktan sonra ahıra kilit ne çare.

6. 적게 먹으면 약주요 많이 먹으면 망주(亡酒)다

Jeokge meogeumyeon yakjuyo mani meogeumyeon mangjuda

Az içmek ilaç içkisidir, çok içmek çöküş içkisidir.

Türk atasözü: Keçi şarap içmiş, dağa kurt aramaya gitmiş.

7. 잠결에 남의 다리 긁는다

Jamgyeore namui dari geungneunda

Uykuda başkasının bacağını kaşırması.

Türk atasözü: El elin eşeğini türkü çağırarak ararmış.

8. 눈먼 말 타고 벼랑을 간다

Nunmeon mal tago byeorangeul ganda

Kör ata binip uçurumda yürünmez.

Türk atasözü: Gözsüze yol sorulmaz.

9. 농사꾼이 (굶어) 죽어도 종자는 베고 죽는다

Nongsakkuni (gulmeo) jugeodo jongjaneun bego jungneunda

Çiftçi açlıktan ölse bile tohumu yastık yaparak uyur.

Türk atasözü: Sakla samanı, gelir zamanı.

10. 급히 먹는 밥이 목이 멘다

Geupi meongneun babi mogi menda

Hızlı pilav yersen boğazında kalır.

Türk atasözü: 1. Acele işe şeytan karışır. 2. Acele giden ecele gider.

11. 공짜라면 양젓물이라도 먹는다

Gongjjaramyeon yangjaenmurirado meongneunda

Bedava bir olsa ağı bile yenilir.

Türk atasözü: Bedava sirke baldan tatlıdır.

12. 가는 토끼 잡으려다가 잡은 토끼 놓친다

Ganeun tokki jabeuryeodaga jabeun tokki nochinda

Giden tavşan yakalarken yakaladığın tavşanı kaçırsın.

Türk atasözü: Deve boynuz ararken kulaktan olmuş.

13. 참외를 버리고 호박을 먹는다

Chamoereul beorigo hobageul meongneunda

Kavunu atıp kabağı yemek iyi değildir.

Türk atasözü: Attan inip eşeğe binilmez.

14. 성내어 바위를 차니 발부리만 아프다

Seongnaeeo bawireul chani balburiman apeuda

Öfkeyle kayayı tekmeleyenin ayağı yaralanır.

Türk atasözü: 1. Öfkeyle kalkan zararlı oturur, 2. Keskin sirke küpüne zarar.

15. 먹을 것을 보면 세 치를 못 본다

Meogeul geoseul bomyeon se chireul mot bonda

Yiyecekleri gören üç Ç i bile göremez.

Türk atasözü: 1. Aç aman bilmez çocuk zaman bilmez.

2. Açın gözü ekmek teknesinde olur.

16. 빈 수레가[달구지가] 요란하다

Bin surega[dalgujiga] yoranhada

Boş kağnı çok gürültülüdür.

Türk atasözü: Boş fiçı çok langırdar.

17. 벼 이삭은 익을수록 고개를 숙인다

Byeo isageun igeulsurok gogaereul suginda

Olgun başak başını eğer.

Türk atasözü: 1. Ağaç, meyvesi olunca başını aşağı salar.

2. Boş başağın başı dik olur.

Kore ve Türk halklarının hayatında aile en fazla önem verilen sosyal kurumların başında gelir. Aile kurmak, sosyal düzen için gereklidir ve Kore ve Türk atasözlerine bakıldığında aile büyüklerine saygılı olunmasının, özellikle anne babanın öğütlerinin tutulmasının gerekliliğine ve aile içi ilişkilerde bağlılığa önem verilmektedir. Ancak, özellikle eski Kore ve Türk atasözlerinde kadının yeri konusu tartışmalıdır. Bazı atasözlerinde kadına büyük önem verilirken; bazı atasözlerinde de kadının adı yoktur, değer verilmez. Çocuk eğitimi konusu da her iki halk için yine tartışmalı görünmektedir. Atasözlerinde çocuk eğitimi için disiplinin önemli olduğu vurgulanır.

1. 가지 많은 나무에[나무가] 바람 잘 날이 없다

Gaji maneun namue[namuga] baram jal nari eopda

Dalı çok olan ağacın rüzgarsız günü yoktur.

Türk atasözü: Evladın var mı, derdin var.

2. 남편은 두레박, 아내는 항아리

Nampyeoneun durebak, anaeneun hangar

Koca kovadır, karı testidir.

Türk atasözü : Erkek getirmeyi, kadın yetirmeyi bilmeli.

3. 거적문이 문이러냐 의붓아비 아비러냐

Geojeongmuni munireonya uibusabi abireonya

Hasırdan kapı olmaz, üvey babadan baba olmaz.

Türk atasözü: Ü vey, öz olmaz; kemha, bez olmaz.

4. 딸은 하나도 많고 아들은 셋도 모자란다

Ttareun hanado manko adeureun setdo mojaranda

Bir kız olsa çok gelir, üç oğul olsa az gelir.

Türk atasözü: 1. Oğlan doğuran övünsün, kız doğuran dövünsün.

2. Ağaç yeşert meyve getirsin, oğlan büyüt ekmek getirsin.

5. 부모 말을 들으면 자다가도 떡이 생긴다

Bumo mareul deureumyeon jadagado tteogi saengginda

Anne babanın sözlerini dinleyen uyurken bile pirinç kekine sahip olur.

Türk atasözü: Ulu sözü dinlemeyen, uluyakalır.

6. 무자식 상팔자

Mujaşik sangpalja

Çocuk sahibi olmamak daha rahattır.

Türk atasözü: Dağ başına kış gelir, insanın başına iş gelir.

7. 미운 아이 먼저 품어라

Miun ai meonjeo pumeora

Sevmeyen çocuğu önce kucakla.

Türk atasözü: 1. Yarım elma, gönül alma. 2. Tatlı dil yılanı deliğinden çıkarır.

8. 부모가 자식을 걸 낳았지 속 낳았나

Bumoga jasigeul geot naatji sok naanna

Evebeyn evladını dünyaya getirir, onların gönlünü doğuramaz.

Türk atasözü: Evladı ben doğurdum ama gönlünü ben doğurmadım.

9. 자식을 길러 봐야 부모 사랑을 안다

Jasigeul gilleo bwaya bummo sarangeul anda

Evlat, kendi evladını büyüttükten sonra anne babasının sevgisini anlar.

Türk atasözü: 1. Ata olmayan ata kadri bilmez. 2. Çoluğa çocuğa karışmayan, ana baba kadri bilmez.

10. 자식을 보기 전에 어머니를 보랬다

Jasigeul bogi jeone eomeonireul boraetda

Kızına bakmadan anasına bak.

Türk atasözü: Anasına bak, kızını al, kenarına bak, bezini al.

11. 겉보리 서 말만 있으면 처가살이 안한다

Geotbori seo malman isseumyeon cheogasari anhand

Üç kase kabuklu arpası olan, iç güvey olmaz.

Türk atasözü: İç güveyisi iç ağrısı.

12. 고슴도치도 제 새끼는 함함하다고 한다

Goseumdochido je saekineun hamhamhadago handa

Kirpi de kendi yavrusunun yumuşak olduğunu söyler.

Türk atasözü: 1. Kirpi de yavrusunu pamuğum diye severmiş.
2. Karga yavrusuna bakmış benim ak pak evladım demiş.

13. 고운 자식 매로 키운다

Goun jasik maero kiunda

İyi evlat dayakla büyütülür.

Türk atasözü: Kızını dövmeyen dizini döver.

14. 고추장 단지가 열둘이라도 서방님 비위를 못 맞춘다

Gochujang danjiga yeoldurirado seobangnim biwireul mot matchunda

On iki Goçujang kavanozu olsa da kocasının yüreğine uydurmaz.

Türk atasözü: Toka yemek beğendirilmez.

15. 그 아버지에 그 아들

Geu abeojie geu adeul

Oğlan babaya çeker.

Türk atasözü: 1. Armut ağacı elma vermez. 2. Armut dalının dibine düşer.

16. 장닭이 울어야 날이 새지

Jangdalgi ureoya nari saeji

Horoz öttüğünde gün aydınlanır.

Türk atasözü : Kadının şamdanı altın olsa mumunu dikecek erkektir.

17. 남편을 잘 못 만나면 당대 원수, 아내를 잘 못 만나도 당대 원수

Nampyeoneul jal mot mannamyeon dangdae wonsu, anaereul jal mot mannado dangdae wonsu

Kötü koca ömür boyu düşmandır, kötü karı da ömür boyu düşmandır.

Türk atasözü: Yerine düşmeyen gelin yerine yerine, boyuna düşmeyen esvap sürüne sürüne eskir.

18. 동서 시집살이는 오뉴월에 서릿발 친다

Dongseo sijipsarineun onyuwore seoritbal chinda

Eltinin altında Sizipsali, yazın kırağı yağmış gibi soğuktur.

Türk atasözü: Elti eltiye eş olmaz, arpa unundan aş olmaz.

19. 둘째 며느리 삼아 보아야 맘며느리 착한 줄 안다

Duljjae myeoneuri sama boaya manmyeoneuri chakan jul anda

Küçük gelin eve geldiğinde büyük gelinin iyi olduğunu anlaşılr.

Türk atasözü: Gelen gideni aratır.

20. 자식 둔 골은 호랑이[범]도 돌아본다

Jasikdun goleun horangido dorabonda

Yavrusunu bıraktığı yere Kaplan geri döner.

Türk atasözü: Ana baba rüşvetsiz dosttur.

21. 시집 밥은 살이 찌고 친정 밥은 뼈 살이 찌다

Sijip babeun sari jjigo chinjeong babeun ppyeo sari jjinda

Gelin, kaynevindeki pilavdan kilo alır, kendi annesinin pilavından

kemik bile kilo alır.

Türk atasözü: Kaynana pamuk ipliği olup raftan düşse gelinin başını yarar.

22. 여자 셋이 모이면 상 위의 접시가 뱅뱅 돈다

Yeoja sesi moimyeon sang wiui jeopsiga baengbaeng donda

Üç kadın biraraya gelirse yemek masasındaki tabak bile döner.

Türk atasözü: Kadına, çocuğa, sarhoşa sırrını açma.

23. 여자의 말은 잘 들어도 패가하고 안들어도 망신한다

Yeojaui mareun jal deureodo paegahago andeureodo mangsinhand

Kadına kulak versen de ev mahvolur, vermesen de rezil olur.

Türk atasözü: Ateşle oynama elini yakar, avratla oynama evini yakar.

24. 친척, 친구가 많은 사람은 곤경에 빠져도 구원을 받는다

Chincheok chinguga maneun saramen gongyeongge ppajyeodo guwoneul banneunda

Akraba ve arkadaşı çok olan zorluktan kurtarılır (kayırılır).

Türk atasözü: Attan düşene yorgan döşek, eşekten düşene kazma kürek.

25. 어머니가 의붓어머니면 친아버지도 의붓아버지가 된다

Eomeoniga uibseomeonimyeon chinabeojido uibusabeojiga doenda

Ana üvey olunca , öz baba da üvey baba olur.

Türk atasözü: Ana üvey olunca baba gavur olurmuş.

26. 암탉이 울면 집안이 망한다

Amtalgi ulmyeon jibani manghanda

Kadının sesi erkekten yüksekse aile mahvolur.

Türk atasözü: Ateşle oynama elini yakar, avratla oynama evini yakar.

27. 남편 복 없는 여자는 자식 복도 없다

Nampyeon bok eomneun yeojaneun jasik bokdo eopda

Kocadan yana şansı olmayanın çocuktan yana da şansı olmaz.

Türk atasözü: Ana kızına taht kurar, kız bahtı kocadan arar.

28. 한 부모는 열 자식을 거느려도 열 자식들은 한 부모를 못

거느린다

Han bumoneun yeol jasigeul geoneuryeodo yeol jasikdeureun han bumoreul mot geoneurinda

Bir anne baba on çocuğuna bakar da, on çocuğu anne babasına bakamaz.

Türk atasözü: 1. Bir ana baba yüz evlada bakar da, yüz evlat bir ana babasına bakamaz. 2. Bir baba dokuz evladı besler, dokuz evlat bir babayı beslemez.

Koreliler ve Türkler, dünyanın geçici olduğuna, maddi hayatın önemsiz olduğuna; dünya hayatı için gereken para, mal ve mülkün de hak gözetilerek kullanılmasını; maddi hayat için hırslı olunmamasını önermektedir. Kore ve Türk atasözlerinde cimrilik de açgözlülük gibi tasvip edilmeyen durumdur.

1. 내가 게를 잡으려다가 내 바구니까지 함께 잃었다

Naega gereul jabeuryeodaga nae bagunikkaji hamkke ireotda

Uzaktakine göz koyarsan elindeki kaybedersin.

Türk atasözü: Dimyata pirince giderken evdeki bulgurdan olunur.

2. 남의 손의 떡은 커 보인다

Namui sonui tteogeun keo boinda

Başkasının ekmeği daha büyük görünür.

Türk atasözü: Komşunun tavuğu komşuya kaz görünür.

3. 말 타면 종 두고 싶다

Mal tamyeon jong dugo sipda

Ata binerken ayrıca hizmetçi almak ister.

Türk atasözü: 1. Boğaz yediğini istemez de göz gördüğünü ister.

2. Eti yer kemiğine göz diker.

4. 아끼다 똥 된다

Akkida ttong doenda

Kullanmazsan kullanılmaz olur.

Türk atasözü: Mal yemezsin malını şeytanlar yer.

5. 바늘 도둑이 소도둑 된다

Baneul dodugi sododuk doenda

İğne hırsızlığı durdurulmazsa sonunda sığır çalınır.

Türk Atasözü: Yılan küçükken boğulur.

6. 바다는 메워도 사람의 욕심은 못 채운다

Badaneun mewodo saramui yoksimeun mot chaeunda

Deniz doldurulabilir ama insanların hırsı doldurulamaz.

Türk atasözü: 1. Dilencinin ne torbası dolar, ne gözü doyar. 2. İnsan zengin oldukça tamah artar.

7. 여윈 말이 짐 탐한다

Yeowin mari jim tamhanda

Zayıf at daha fazla yük ister.

Türk atasözü: 1. Harman dövmek keçinin işi değil. 2. Eysersiz ata yük olmaz.

8. 개 눈에는 똥만 보인다

Gae nuneneun ttongman boinda

Köpeğin gözü sadece dışkı görür.

Türk atasözü: Oduncunun gözü omçada, dilencinin gözü çömçede.

9. 닭 잡아먹고 오리 발 내놓기

Dak jabameokgo ori bal naenoki

Tavuğu yakalayıp yedikten sonra ördek ayağını gösterme.

Türk atasözü: Buğday gösterip arpa satar.

10. 호랑이 없는 골에 토끼가 왕 노릇 한다

Horangi eomneun gore tokkiga wang noreut handa

Kaplanın olmadığı yerde tavşan egemenlik kurar.

Türk atasözü : Aslanın olmadığı yerde çakallar kral olur.

11. 내 배가 이미 부르니 종의 배고픔을 살피지 아니한다.

Nae Baega imi bureuni jongui baegopumeul salpiji anihanda

Karnını doyuran kulunun açlığını görmez.

Türk atasözü: Tok, açın halinden anlamaz.

12. 이부자리 보고 발을 펴라

İbujari bogo bareul pyeora

Ayağını yorganına göre uzat.

Türk atasözü: Ayağını yorganına göre uzat.

KAYNAKÇ A

- Aksoy, Ö . A. (1988). *Atasözleri Sözlüğü*, İstanbul: İnkılap Yayınları.
- Choi, C. (1986). “*국어 의미론*” *Kore Dili Anlam Bilimi*, Seoul: Gaemoonsa.
- Choi, K. (2007). “*속담으로 배우는 한국어*” *Atasözleri ile Korece Öğrenmek 2*, Hanguk Munwhasa.
- Dusan, D. (1998). “*연세 한국어사전*” *Yeonse Korece Sözlüğü*, Seoul: Dusandong.
- Gül, B. (2010). *Moğol Atasözleri*, Ankara: Türk Kültürünü Araştırma Enstitüsü.
- Kafesoğlu, İ. (1997). *Türk Milli Kültürü*, İstanbul: Ötüken Yayınları.
- Kim, D. (2004). “*한국어 터키어 사전*” *Korece Türkçe Sözlüğü*, Seoul: Kore Yabancı Dili Üniversitesi.
- Kim, J. (1993). “*국어 어휘론*” *Kore Dili Sözlük Bilimi*, Seoul: Top Yayınları.
- Kore Kültür, Spor ve Turizm Bakanlığı. (2011). *Kore Gerçeği*, Seoul: Kore Kültür ve Enformasyon Ajansı.
- Korean Institute. (1995). “*국어학 사전*” *Kore Dili Bilim Sözlüğü*, Seoul: Korean Enstitüsü.
- Lee, G. (2001). “*국어 사전*” *Kore Dili Sözlüğü*, Seoul: Dusandong.
- Lee, G. (1995). “*메이트 국어사전*” *Mate Kore Dili Sözlüğü*, Seoul: Dusandong.
- Lee, G. (1962). “*속담 사전*” *Atasözü Sözlüğü*, Seoul: Minjung Seogwan.
- Lee, G. (1980). “*속담 사전*” *Atasözü Sözlüğü*, Seoul: Iljogak Yayınları.
- Lee, H. (2013). “*국어 대사전*” *Kore Dili Büyük Sözlüğü*, Seoul: Minjung Yayınları.
- Lee, S. (2010). “*한국속담 대사전*” *Kore Atasözleri Büyük Sözlüğü*, Seoul: İtembooks.
- Minjung Seorim. (2006). “*민중 에센스 국어사전*” *Minjung Esense Kore Dili Sözlüğü*, Seoul: Minjung Seorim.

- National Korean Institute. (1999). “표준 국어 대사전” *Standart Kore Dili Büyük Sözlüğü*, Seoul: Dusandong.
- Ong, W. J. (1982). *Sözlü ve Yazılı Kültür*, İstanbul: Metis Yayınları.
- Paik, P. J. (2012). “외국어로서의 한국어 문법 사전” *Yabancı Dil Olarak Korece Gramer Sözlüğü*, Seoul: How Yayınları.
- Park, K. (2013). “한국어 관용어 사전” *Kore Deyimleri Sözlüğü*, Seoul: Munyerim Yayınları.
- Seo, J. (1998). “세계 속담 대사전” *Dünyanın Atasözleri Büyük Sözlüğü*, Seoul: Hanyang Üniversitesi Yayınları.
- Sim, J. (1982). “국어 어휘론” *Kore Dili Sözlük Bilimi*, Seoul: Jibmoondang Yayınları.
- Sim, H. (2005). “이담속찬의 속담에 관한 분석 연구” *Analysis and Synthesis of Korean Proverbs on Yidamsokchans*, Geonyang Üniversitesi Yüksek Lisans Tezi.
- Sin, G. ve Sin, Y. (1992). “새 우리말 사전” *Yeni Korece Sözlüğü*, Seoul: Samsung Yayınları.
- Song, J. (2006). “우리말 속담 큰사전” *Korece Atasözü Büyük Sözlüğü*, Seoul: Seomundang.
- Temel, A. (2005). *Temel Okul Sözlüğü*, Esen Yayınları.
- Tuna, O. N. (1983). *Altay Dilleri Teorisi*, Türk Dünyası Araştırmaları, cilt 25.
- Yurtbaşı, M. (1994). *Sınıflandırılmış Türk Atasözleri*, Ankara: Özdemir Yayınları.

Elektronik Kaynaklar

Standart Kore Dili Büyük Sözlüğü. 15.01.2017 tarihinde

http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_atasozleri&view=atasozleri
adresinden erişildi.

Türk Dil Kurumu Sözlüğü. 15.01.2017 tarihinde

http://stdweb2.korean.go.kr/section/proverb_list.jsp adresinden erişildi.

Naver Bilgi Ansiklopedisi, Atalara Tapınma, *Kore Ulusal Kültür Ansiklopedisi*, Kore Araştırmaları Enstitüsü. 02.01.2017 tarihinde

<http://terms.naver.com/entry.nhn?docId=548610&cid=46649&categoryId=46649>
adresinden erişildi.

Hangeul Latin Harflerine Dönüşüm. 01.01.2017 tarihinde <http://roman.cs.pusan.ac.kr/>

adresinden erişildi.

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI ENSTİTÜSÜ
TEZ ÇALIŞMASI ETİK KURUL İZİN MUAFİYETİ FORMU

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI ENSTİTÜSÜ
TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI ANABİLİM DALI BAŞKANLIĞI'NA

Tarih: 03/02/2017

Tez Başlığı / Konusu: KORE ATASÖZLERİNİN MUKAYESELİ İNCELENMESİ

Yukarıda başlığı/konusu gösterilen tez çalışmam:

1. İnsan ve hayvan üzerinde deney niteliği taşımamaktadır,
2. Biyolojik materyal (kan, idrar vb. biyolojik sıvılar ve numuneler) kullanılmasını gerektirmemektedir.
3. Beden bütünlüğüne müdahale içermemektedir.
4. Gözlemsel ve betimsel araştırma (anket, ölçek/skala çalışmaları, dosya taramaları, veri kaynakları taraması, sistem-model geliştirme çalışmaları) niteliğinde değildir.

Hacettepe Üniversitesi Etik Kurullar ve Komisyonlarının Yönergelerini inceledim ve bunlara göre tez çalışmamın yürütülebilmesi için herhangi bir Etik Kuruldan izin alınmasına gerek olmadığını; aksi durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

03/02/2017

Adı Soyadı: Tae Yeong LEE
Öğrenci No: N13223400
Anabilim Dalı: TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI
Programı: TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI
Statüsü: Y.Lisans Doktora Bütünleşik Dr.

DANIŞMAN GÖRÜŞÜ VE ONAYI

Doç. Dr. Bülent Gül

(Unvan, Ad Soyad, İmza)

Telefon: 0-312-2976771

Faks: 0-3122977171

E-posta: turkiyat@hacettepe.edu.tr

HACETTEPE UNIVERSITY
GRADUATE SCHOOL OF SOCIAL SCIENCES
ETHICS BOARD WAIVER FORM FOR THESIS WORK

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI ENSTİTÜSÜ
YÜKSEK LİSANS/DOKTORA TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU

HACETTEPE ÜNİVERSİTESİ
TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI ENSTİTÜSÜ
TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI ANABİLİM DALI BAŞKANLIĞI'NA

Tarih: 03/02/2017

Tez Başlığı / Konusu: KORE ATASÖZLERİNİN MUKAYESELİ İNCELENMESİ

Yukarıda başlığı/konusu gösterilen tez çalışmamın a) Kapak sayfası, b) Giriş, c) Ana bölümler ve d) Sonuç kısımlarından oluşan toplam 107 sayfalık kısmına ilişkin, 02/02/2017 tarihinde şahsım/tez danışmanım tarafından Turnitin adlı intihal tespit programından aşağıda belirtilen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan orijinallik raporuna göre, tezimin benzerlik oranı % 2 'dir.

Uygulanan filtrelemeler:

- 1- Kabul/Onay ve Bildirim sayfaları hariç,
- 2- Kaynakça hariç
- 3- Alıntılar hariç/dâhil
- 4- 5 kelimedenden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç

Hacettepe Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Tez Çalışması Orijinallik Raporu Alınması ve Kullanılması Uygulama Esasları'nı inceledim ve bu Uygulama Esasları'nda belirtilen azami benzerlik oranlarına göre tez çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

03/02/2017

Adı Soyadı: Tae Yeong LEE

Öğrenci No: N13223400

Anabilim Dalı: TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI

Programı: TÜRKİYAT ARAŞTIRMALARI

Statüsü: Y.Lisans Doktora Bütünleşik Dr.

DANIŞMAN ONAYI

UYGUNDUR

Doç. Dr. Bülent Gül

(Unvan, Ad Soyad, İmza)

Kore Atasözlerinin Mukayeseli İncelenmesi

ORIJINALLIK RAPORU

%2

BENZERLİK ENDEKSİ

%2

İNTERNET
KAYNAKLARI

%1

YAYINLAR

%0

ÖĞRENCİ ÖDEVLERİ

BİRİNCİL KAYNAKLAR

1

www.scribd.com

İnternet Kaynağı

<%1

2

www.slideshare.net

İnternet Kaynağı

<%1

3

Choi, Yoon Kyo. "Obraz kobiet
w przysłowiach polskich i koreańskich",
Poznańskie Studia Polonistyczne Seria
Językoznawcza, 2014.

Yayın

<%1

4

xn--u-nsb94dj5dwl.ggto.org

İnternet Kaynağı

<%1

5

jisikworld.com

İnternet Kaynağı

<%1

6

www.lec.co.kr

İnternet Kaynağı

<%1

7

Submitted to Istanbul Aehir Aniversitesi

Öğrenci Ödevi

<%1

8

dl.parstoon.ir

İnternet Kaynağı

<%1

9	www.dersimiz.com
İnternet Kaynağı	<% 1
10	ÖZEZEN YÜCEOL, Muna. "Türkiye Türkçesi Atasözlerindeki Değişkenlerin Eşdeğerliliği", Çukurova Üniversitesi, 2005.
Yayın	<% 1
11	www.leadershipcareer.kr
İnternet Kaynağı	<% 1
12	yesf.co.kr
İnternet Kaynağı	<% 1
13	anadiliegitimi.com
İnternet Kaynağı	<% 1
14	dkbnews.donga.com
İnternet Kaynağı	<% 1
15	mboard2.superboard.com
İnternet Kaynağı	<% 1
16	mehmetkonca.com
İnternet Kaynağı	<% 1
17	mallcoop.net
İnternet Kaynağı	<% 1
18	demle.net
İnternet Kaynağı	<% 1
19	www.dhnews.co.kr
İnternet Kaynağı	<% 1
20	www.turkcesozlukler.com
İnternet Kaynağı	<% 1

21 www.jasstudies.com <% 1
İnternet Kaynağı

22 AYDIN, Seçkin. "Kültürel bir miras olarak Atasözlerinin kullanımı üzerine Türkçe öğretmenlerinin görüşleri", Kıbrıs Üniversitesi, 2013.
Yayın

23 www.bingolkulturturizm.gov.tr <% 1
İnternet Kaynağı

24 www.atasozleri.gen.tr <% 1
İnternet Kaynağı

25 www.zoglo.net <% 1
İnternet Kaynağı

26 asia73160.mallcoop.net <% 1
İnternet Kaynağı

27 www.kompozisyonornekleri.com <% 1
İnternet Kaynağı

28 wfjaw4953.mallcoop.net <% 1
İnternet Kaynağı

29 lifeloger.tistory.com <% 1
İnternet Kaynağı

ALINTILARI ÇIKART

ÜZERİNDE

EŞLEŞMELERİ ÇIKAR < 5 WORDS

BİBLİYOGRAFYAYI
ÇIKART

ÜZERİNDE